

2016

Richting Middellandse Zee

Werken aan de boot in la Roche-Bernard (25/4)

Zaterdag de 23e zijn we vertrokken uit Haarlem. De dag van tevoren heb ik de belbus gereserveerd van Muzillac naar la Roche-Bernard. De gewone bus ging niet verder. Dat leverde nog wel wat problemen op omdat je Franse gratis nummers niet blijkt te kunnen bellen vanuit Nederland. Dus moest het via de centrale van de busmaatschappij in plaats van met het opgegeven nummer. Maar dat lukte. Toen we in Muzillac aankwamen stond er een privé busje op ons te wachten dat ons voor de supermarkt in la Roche heeft afgezet. Dat was nog eens service voor het gigantische bedrag van twee euro p.p. Dat was dan voor het hele traject van Vannes naar de haven. De hele reis verliep zeer voorspoedig, Thalys, met de metro door Parijs, TGV en de bus, alles zonder enig probleem, goede aansluitingen en met een voorbeeldig hondje. Onze Ollie is was met zijn bijna vier maanden zeer onder de indruk van alles. Hij liet het maar over zich heen komen en heeft tijdens de treinreizen stilletjes in zijn tas liggen slapen. Alleen wilde hij op station Montparnasse nauwelijks iets eten. De diverse behoeften deed hij keurig netjes tijdens het uitlaten bij de overstapmomenten. We vonden op het kleedje in de tas slechts een heel klein spanningsplasje. Nou ja, dat is uit te wassen.

We vertoeven nu in het gehuurde huisje op de camping van la Roche-Bernard. Vandaag hebben we de boot afgespoten en de romp in de was gezet. Alles lag er pico bello bij dus ondanks het verwachte slechte weer denken we komende vrijdag de tewaterlating te kunnen meemaken. Morgen de antifouling aanbrengen (voor leken: dat is de verf op het onderwaterschip die er voor zorgt dat de romp geen algen, zeepokken en andere enge beesten mee gaat slepen) en daarna nog wat poetsen. Maar of het daarvan komt is de vraag. De weersverwachting is slecht. Pas zaterdag wordt er wat zon verwacht, morgen lijkt nog een droge dag te worden maar de rest van de week voorspellen ze regen en een temperatuur van een graad of tien.

Brrrrrr.....

Vilaine en fête (4/5)

Deze week is er feest op de rivier. Allerlei klassieke boten varen van Arzal naar Redon en weer terug. Ondertussen wordt bij een aantal plaatsen aan de Vilaine aangelegd en zijn er activiteiten. Dat was ook de reden dat we van onze ligplaats werden weggestuurd om ergens anders dubbel aan de kop van de steiger te gaan liggen. Dat maakt het op- en afstappen naar de kade wat lastiger, vooral met Ollie, maar we hebben water en elektriciteit dus we klagen niet. Iets stroomafwaarts is er nog een bezoekersponton. Dat is alleen te bereiken met een trekpontje dat je zelf moet bedienen. Daar zijn geen voorzieningen. Je ligt daar wel schitterend een meter of tien van de kant, met op de oever alleen struiken en bomen. Paul en Viviane die we kennen uit Haarlem liggen daar met hun Pimpernel en hond Trust. Niet helemaal tot hun tevredenheid want zondag waren er vervelende pubers op de steiger die het pontje probeerden te mollen. Gelukkig was de schade niet onherstelbaar.

Vanmorgen zijn de feestboten weer vertrokken voor de tocht naar Redon. Zaterdag zijn ze weer terug voor het grote feest in la Roche-Bernard. We zijn benieuwd. Het leuke is dat dan ook Frits en Marianne, onze zeilvrienden uit Hellevoetsluis langs komen voor het weekend. Dan kan ik ze mijn lievelingsplaats in Frankrijk laten zien.

Ollie gedraagt zich voorbeeldig op de boot. Hij wordt een echte scheepshond. Het grappige is dat hij sinds we in Frankrijk zijn ineens zindelijk is. In Haarlem moesten we 's-nachts er uit om hem te laten plassen, hier hoeft dat niet meer. Dat is in elk geval een geweldige ontwikkeling. Gisteren hebben we hem voor het eerst laten zwemmen in de lavoir, een oude wasplaats aan de voet van het dorp. Hij schijnt het leuk te vinden. We hebben dus bijna een zeehond!

het grootste klassieke feestschip

en

Ollie in karakteristieke houding aan boord

Vuurwerk, een vlootshow en een bejaarde tekenaar (8/5)

Dit weekend beleeft het feest van de Vilaine zijn hoogtepunt in la Roche-Bernard. Vrijdag zijn de boten weer allemaal, gepavoiseerd en gevaren door mannen in Bretonse kielien afgemeerd in de haven. Op het grasveld bij de Salle Richelieu, de festiviteitszaal van het dorps huis, is een podium gebouwd. Er omheen staan kraampjes met bier, wijn, tassen en Bretonse kleding met opdruk van het feest. De Salle zelf is expositieruimte geworden van modelschepen en -scheepjes. De muziek, anders dan in Spanje op een redelijk volume, bestond overdag voornamelijk uit Keltische folk en Franse zeemannsliederen. Langs het water flaneren de mensen, al dan niet voorzien van suikerspin. Het is een gezellige drukte.

Toen we 's-avonds terugkwamen van een etentje op het plein boven in de stad bleek het feest echt los te barsten. Een zangeres kweelde Killing me Softly en Barby Girl, waarbij ze in toonhoogte keurig in een kwart toon rond de oorspronkelijke muziek bleef. Ze sloot af met een potpourri van Boney M covers. Intussen was het donker geworden. Een aantal klassieke schepen hees het zeil en voer rondjes over de rivier, voorzien van feestverlichting. Gelukkig was het windstil waardoor het rondvaren uitstekend lukte. Onze boot ligt aan de kop van de steiger. We hadden dus een fantastisch uitzicht op het geheel. Op een aantal boten aan de kant ontstaken mensen lampen. Dat bracht me op het idee om de oude reddingsfakkels te ontsteken. Ze waren ver over de datum en in het reddingsvlot liggen nieuwe die er in zijn gestopt bij de servicebeurt afgelopen zomer. Twee van de drie fakkels bleken niet meer te werken. Morgen ga ik voor alle zekerheid nieuwe kopen bij de Uship in Arzal!

Aan de andere oever van de rivier barstte even later het vuurwerk los. Recht tegenover onze boot. We zaten nog steeds eerste rang. Om half één vielen we in slaap bij een onduidelijke mix van Franse zang en disco-house.

Toen we vanmorgen met Frits en Marianne koffie dronken op het pleintje zat er een Brit van in de tachtig naast ons. Een man met een Wim Duisenberg uiterlijk, gekleed in een ruim vallende oude blaser. Hij begon in een klein boekje een tekening van Ollie te maken. Toen die klaar was kregen

we hem aangeboden. Bij het opstaan viel zijn portemonnee op de grond. Hij vond dat niet vreemd, zijn jasje was immers al zo'n 60 tot 70 jaar oud (volgens zijn schatting) en dan wil de zak het wel eens begeven. In de voering zat al jaren een gat. Mooie man, typisch een upper class Englishman. De tekening van Ollie laten we inlijsten, hij komt in de boot te hangen als herinnering aan la Roche-Bernard.

Morgen gaan we naar Arzal. Daar blijven we overnachten en volgens plan gaan we dinsdagochtend om 8 uur door de sluis naar zee.

Het wordt tijd voor een nieuwe fase in de tocht.

De tekening van Ollie

Naar zee (11/5)

We hebben nog helemaal niet gezeild. Maandagmorgen zijn we, uitgezwaaid door Marianne, Frits, Paul en Viviane naar Arzal getuft om daar te wachten op de eerste sluis van dinsdag.

Zondagavond was het nog erg gezellig geweest in le Sarah B, de muziekkroeg aan de voet van de vesting van la Roche. Er was een Irish Session, zes mensen speelden volksmuziek. Ze doen dat iedere twee weken. Meespelen was niet echt een optie en met de dingen die ik speelde konden zij weer niet meedoen. Wel leuk, twee muziekwerelden met respect voor elkaar. Veel meer dan in de Waag vaak het geval is bij improviseeravonden.

Arzal is en blijft een botenparkeerplaats. Het heeft alle faciliteiten om je boot te stallen en te repareren maar is volkomen sfeerloos. Gelukkig konden we langs de zuidoever van de rivier nog mooi wandelen.

De sluis de volgende morgen was druk. We lagen er naast de Bora Bora, het prachtige zeilschip waar ik vorige week een foto van heb gepost. Twee snelle motorboten die al vroeg vooraan in de sluis waren gepiept om als eerste geschut te worden werden er weer uit gestuurd: grote schepen eerst. Ik vind dat altijd een mooi soort gerechtigheid, leedvermaak over strijkijzers is me niet vreemd.

Buiten stond er bijna geen wind. Omdat er in onze bestemmingshaven, Piriac, een beperkte toegang is moesten we een beetje opschieten. Het gehesen grootzeil droeg niets bij, maar nu weten we in elk geval dat alles er goed op zit.

In Piriac is het rustig weer. Niet al te warm, regelmatig een zonnetje en zo nu en dan een paar spatjes regen. Alleen staat er helemaal geen wind. We wachten af totdat het een beetje gaat waaien. De volgende bestemming, Île de Noirmoutier ligt een dag varen verder. Het idee om de hele tijd te gaan motoren trekt ons niet aan en we hebben geen haast tenslotte.

Verder langs de Franse kust (16/5)

Via Noirmoutier, waar we twee nachten hebben gelegen, zijn we doorgevaren naar Port Joinville op Île d'Yeu. Toen we op eerste pinksterdag vroeg in de middag aankwamen was het behoorlijk druk in de haven. We konden het laatste plekje aan de kade bemachtigen, waarbij we ons moesten doorwringen tussen een aantal kleinere wedstrijdboten. Even later liep het echt vol. In het tussenbassin lagen de boten acht dik. Behalve op Helgoland heb ik dat nog nooit gezien. Ze hoorden duidelijk allemaal bij elkaar. Er was een bijeenkomst voor een gebouwtje een eind verderop in de haven waar mannen met pakken en driekante steken op gewichtig liepen te doen. Een van de opvarenden kwam even later met een beker terug. Trots liep hij ermee over vijf boten mee naar zijn eigen schip.

Op de boulevard was het feest. Er was een enorme menigte uitgelopen voor de carnavalsoptocht. Evenals vorig jaar in la Rochelle kwam die twee keer langs, 's-middags en na zonsondergang. Het feestpodium werd eerst bevolkt door een folkloristische groep, in de avond speelde een band die rock-covers had ingestudeerd. Het klonk zeer enthousiast maar het had wat strakker gekund. In elk geval kon de zangeres deze keer wel toon en maat houden.

Onze sloopshond Ollie gedraagt zich voorbeeldig. Je ziet hem met de dag sterker worden en meer kunnen. Hij loopt vrolijk over het dek, ligt zo nu en dan op de voorpunt de haven te observeren en klimt het trapje van de kajuit naar boven zelf op. Naar beneden gaat nog niet, dan dreigt hij over de kop te slaan. Maar het mooie is dat hij het dan ook niet probeert. Datzelfde geldt voor op de kade springen. Dat durft hij ook niet, behalve toen we met de achterkant naar de steiger lagen. Dan is de afstap ook een stuk gemakkelijker. Als we varen krijgt hij zijn tuigje om en ligt hij vast. Hij blijkt prima te kunnen zwemmen dus hoeven we ons ook geen zorgen te maken, mocht hij er eventueel invallen. Dat zwemmen heeft hij geoefend in de oude wasplaats in la Roche en nu op het strand. Alleen aanrollende golven, daar is hij nog een beetje bang voor.

We hebben met Ollie veel bekijks. Voortdurend horen we dat hij mignon is. Pas na een flink aantal dagen hadden we door wat er bedoeld werd met "Milou". Daar wordt hij voortdurend voor uitgescholden. Milou blijkt de Franse (en dus oorspronkelijke) naam te zijn van Bobbie, de hond van Kuifje (Tintin). Daar lijkt hij inderdaad wel wat op.

Fransen gaan veel krampachtiger om met hun honden dan wij gewend zijn. Ze zijn meestal kort aangeliend en mogen nauwelijks met andere honden omgaan. Dat we Ollie vaak los laten lopen vinden ze maar vreemd. Als hij dan wil spelen wordt hun huisdier weggetrokken om het onze niet te beschadigen. Wij zijn niet zo kinderachtig. Honden zijn prima in staat hun eigen territorium ten opzichte van elkaar te bepalen. We komen nogal wat Britten tegen met een hond aan boord. Die hebben meestal dezelfde instelling: laat ze het zelf maar uitzoeken. Dat is in elk geval veel relaxter. Ollie blijkt gezegend met onderscheidingsvermogen. De carnavalsoptocht werd nieuwsgierig bekeken, alleen tegen de drumband moest hij blaffen.

Goed eten en rustig verder (19/5)

Hanneke is pas over twee dagen jarig, maar haar verjaardagsetentje hebben we al gehad. In les Sables d'Olonne zit Fleurs de Thyme, het restaurantje waar we ook vorig jaar hebben gegeten. We zijn intussen verder langs de kust afgezakt maar het was zo goed bevallen dat we het feestje maar wat vervroegd hebben. Ondanks het feit dat het woensdag buiten het seizoen was, zat de zaak bomvol. Terecht! Uitstekend eten, mooi opgemaakt en zeer betaalbaar. Als er dezelfde dressing overheen gaat zou ik echt een liefhebber van oesters kunnen worden. In welke marinade de tonijnfilet had gelegen weet ik niet, maar hij zorgde er wel voor dat heel kort bakken voldoende was. Kortom: jammer dat we volgend jaar ergens anders zullen eten.

Les Sables d'Olonne blijft een leuke plaats. Jammer dat het weer nog niet erg meezit. Nog steeds geen stralend zonnetje. Opvallend is in de kustplaatsjes hier het gebrek aan groen in de stad. Dat tot verdriet van Ollie die graag op gras plast.

Mede daarom zijn we een klein stukje verder gevaren naar Bourgenay, het vakantiedorp aan de kust. Dat blijkt ook bij Nederlandse touroperators populair te zijn. Daar kwam ik achter toen ik ging

googelen naar de tijden van hoog- en laagwater. In elk geval zijn daar groen en wandelpaden genoeg. Verder stelt het allemaal niet zo erg veel voor.

Maar in elk geval is er een pizzeria. Dan kunnen we op Hannekes echte verjaardag toch nog een keertje buiten de deur gaan eten.

Wachten op een Azorenhog (22/5)

Het weer zit niet mee. Ook voor de komende week blijven de depressies liggen ten westen van Spanje. Dat betekent dat de omstandigheden in de Golf van Biskaje niet goed zijn voor een overtocht naar Spanje. Pas wanneer er zich een hogedrukgebied ontwikkelt bij de Azoren ontstaat er een westelijke luchtstroming die ons mooi kan laten oversteken. Bijkomend is dan dat de temperatuur waarschijnlijk ook oploopt.

Daar wachten we nu op. We liggen al drie nachten in Bourgenay. Morgen willen we vertrekken naar Île de Ré. De haven is hier verzand, vandaar dat we voorzichtig moeten zijn met uitvaren. Er wordt weliswaar gebaggerd, maar daar zijn ze nog niet mee klaar. Dat betekent dat je goed moet rekenen wanneer je veilig weg kunt. Tot twee uur voor laagwater hebben we in elk geval voldoende diepgang. De aanloop van de havens op Ré is ook beperkt. Ars en Ré is alleen aan te varen vanaf een uur voor hoogwater, voor St. Martin geldt een sluisopening van twee uur vóór. Dat betekent dat we heel langzaam moeten varen om niet te vroeg aan te komen. Dan maar met een klein zeiltje!

Verder wandelen we veel. Ollie hobbelt vrolijk mee. Gisteren heeft hij zijn mannelijkheid bewezen door het teefje van de Ierse buurboot van de kade af te duwen, het water in. Honden kunnen zwemmen en bovendien had ze een zwemvestje aan, maar we proberen hem toch wel duidelijk te maken dat je dames niet zo kunt behandelen. Dit is wel erg standaard pubergedrag: meisjes in het zwembad gooien.

We komen weer steeds dezelfde boten tegen. De Britse Scallywag vaart met ons op. De komende tijd blijven we elkaar tegenkomen. Ook zij gaan richting Ré. De Ierse Petral, van het hondje, zijn we twee jaar geleden voor het eerst tegengekomen in Concarneau en dit jaar ook al weer een aantal keren. Zwervers met evenveel tijd als wij. Dat is het fijne van dit leven, je plant niets en hebt geen haast. Wanneer we dus naar Spanje gaan weten we nog niet, voorlopig blijven we hier nog een tijdje rondhangen. La Rochelle zullen we dan ook nog wel aandoen, vermoed ik.

Weer eens kermis (28/5)

Het is weer herrie in La Rochelle. Net als vorig jaar is het kermis bij de haven. We zijn neergestreken in de binnenhaven, achter de grote torens die de invaart bewaken. Op de kade bij het havenkantoor staan weer het spookhuis, de schiettent en het reuzenrad.

De afgelopen week hebben we doorgebracht op Île de Ré. Eerst in Ars en Ré, het slaperige plaatsje dat de nette Britten maar niet durven benoemen, daarna in Saint-Martin het stadje dat je niet van enige rust kunt beschuldigen. Hoewel, het was er nu niet erg druk, we zitten buiten het seizoen. Maar toeristisch blijft het met al zijn kledingwinkeltjes en dure terrasjes. We lagen er naast de Scallywag. Even later kwam ook de beruchte dominee (volgens de schrijver van onze reisgids tenminste) in zijn Jubilate Deo.

Na twee dagen zijn we doorgevaren naar La Rochelle. Hier is het, zoals gemeld, weer feest. De boulevard wordt opgeluisterd door levende standbeelden die in bizarre houdingen op sokkels van ruim twee meter hoog boven de flanerende mensen uittorenen. In de stad zien we voor het eerst sinds tijden weer bedelaars. Veelal vrij jonge mannen met een vage, alcoholische blik in de ogen en een slapende hond naast zich. Triest. Ook voor het eerst sinds lange tijd: gehoofddoekte vrouwen. Niet veel, maar toch zoveel dat ze opvallen.

De decibellen in de oude haven nemen we voor lief. Het alternatief is een anonieme plaats in de grootste jachthaven van Europa met meer dan 6.000 ligplaatsen.

Ik ben benieuwd of er vanmiddag en vanavond net als vorig jaar weer een optocht door de straten is. In elk geval zullen de meisjes in bikini dan minder kippenvel hebben dan vorig jaar. De temperatuur is hier zeer aangenaam.

Adieu France (29/5)

Ik had het vorige bericht nog niet gepubliceerd of het onweer barstte los. Ollie en ik waren een stukje gaan wandelen. In het drukke La Rochelle ligt een prachtige oude slotgracht, verstopt voor de onoplettende bezoeker, omzoomd door bomen en doodrustig. Zo rustig dat er bevers wonen. Minutenlang zwom er eentje in het water. Voor mij is het de eerste keer dat ik een bever in het wild zie en dan nog in een stad. We hebben een uurtje geschuild bij een hamburgertent. Ze verkochten ook bier dus dat was wel uit te houden.

De hele verdere dag bleef het miezeren. We zijn vroeg naar bed gegaan. Volgens het programma van festiviteiten was er in de avond nog een optocht die duurde van 10 tot 1 uur 's-nachts. We hebben er niet op gewacht.

Zondagmorgen hebben we besloten toch te verhuizen naar Les Minimes, de grote jachthaven een mijl verder richting zee. Voor de komende dagen wordt er een mooie wind verwacht om te kunnen oversteken naar Spanje en we moeten nog diesel tanken voor de overtocht. Bovendien bleken de douches in de binnenhaven niet te werken. Bij de grotere haven verwachten we beter sanitair.

Nu liggen we dus in die enorme botenparkeerplaats (6.000 plaatsen, verdeeld over 65 steigers, 7 toiletgebouwen en een oppervlakte van ongeveer 80 ha.) om vandaar uit naar Gijon te vertrekken. Waarschijnlijk is dit dus onze laatste nacht in Frankrijk.

Zo lig je in de oude haven van La Rochelle

Gijon (1/6)

We liggen in de haven van Gijon na een overtocht van twee dagen. In het totaal 49 uur zeilen. En dan bedoel ik ook zeilen. In het kanaal La Rochelle uit hebben we het zeil gehesen en de motor afgezet en pas vlak voor de haven van Gijon is hij weer gestart. Het was een overtocht met hindernissen. Hanneke had last van zeeziekte en voelde zich dus erg beroerd en Ollie was ook ongelukkig door alle geschommel en gestamp van de boot. Hij is nu zo zindelijk dat hij weigerde een plas te doen op de hondenbak die we hebben geïmproviseerd uit een doos van de sinaasappelen en speciaal uit Nederland meegenomen oude Volkskranten. Stom eigenlijk, je zou toch verwachten dat er ook in Frankrijk kranten te krijgen zijn, maar goed.

De tocht was zwaar. We moesten scherp varen, dat betekent dat de boot de hele tijd vrij schuin gaat. Daardoor kun je niet koken, geen koffie zetten en slapen is moeilijk omdat je op de bank aan de lage kant moet gaan liggen. De eerste avond zijn we wel gaan bijliggen. Dan zet je de zeilen zo dat je geen snelheid meer maakt en stil ligt op zee. We zijn nergens andere boten tegengekomen dus gevaarlijk is dat niet. Maar omdat er nogal wat golven waren was ook dat niet erg rustig.

Onderweg, vooral de tweede dag, zwommen er continu dolfijnen mee, de kleinere soort met de witte buik. Volgens mij heb ik er wel honderd gezien. Het klinkt wat blasé, maar op den duur keek ik er niet eens meer naar. Waarschijnlijk speelde de vermoeidheid daar ook een rol bij.

Woensdag om één uur in de middag legden we aan in Gijon. Voor ons een bekende plaats. We blijven er vier nachten liggen, er geldt: drie betalen, één gratis en we zijn Hollanders tenslotte.

Eén ding hebben we gemist de afgelopen dagen, de walvissen. Maar daarmee gaat het net als de elanden in Zweden: je weet dat ze er zijn maar wij zien ze niet.

De haven van Gijon met Chirripo aan de steiger

Over zeilen, een technisch stukje (3/6)

Tijdens de overtocht van La Rochelle naar Gion hadden we nogal zwaar weer. De wind was steeds 20 tot 25 kts op 60 graden stuurboord (windkracht 5-6 dus) en de zee was, zeker toen we nog op het continentale plat zaten, hobbelig. Geen pretje. Na ongeveer 100 nM. werd de zee rustiger omdat de diepte toenam. Tot vorig jaar had ik me dat niet gerealiseerd, maar de Golf van Biskaje is met zijn dikke 4 kilometer het diepste stuk van de Noord Atlantische Oceaan. Ach, wat maakt het uit. Ik zeg altijd: de boot steekt 1,80, ik ben 1,75 dus overal waar hij drijft verdrink ik.

Onderweg hebben we een paar dingen geleerd. In de eerste plaats zijn we gaan bijliggen. We hadden daar wel van gehoord en het een keertje geoefend, maar het nooit echt toegepast.

Eigenlijk is het heel eenvoudig. Je gaat overstag en laat je fok niet overkomen, gooit het grootzeil los en zet je roer helemaal ruim alsof je het overstag ongedaan wilt maken. Klaar! Je ligt rustig op het water, bijna zonder snelheid. Bij ons was dat dan nog wel flink hobbelen op de golven, maar we konden in elk geval eten warm maken en koffie zetten. Jammer dat Hanneke intussen zo zeeziek was geworden dat ze helemaal geen behoefte had aan eten of koffie.

De tweede ontdekking was het volledig zelfsturend maken van de boot. Als je scherp vaart heeft hij, zeker bij harde wind, sterk de neiging om op te loeven. Je stuurwiel staat dus altijd stevig naar één kant om dat te voorkomen. We hebben een stuurautomaat die op de wind kan sturen, maar bij harde wind en stevige golfslag werkt die niet. Hij corrigeert het roer te vroeg en daardoor overcompenseert hij. Bij de volgende correctie doet hij dat weer, waardoor de bewegingen steeds groter worden. Uiteindelijk zet hij je van de koers af in plaats van je er op te houden. De truc is heel eenvoudig: zet gewoon het roer vast. Val je dan door een golf af dan loeft de boot zelf op en komt terug op zijn koers. Op deze manier heb ik soms een uur achter het roer gezeten zonder het zelfs maar aan te raken. Er zijn twee nadelen aan deze methode. Door de golven schiet het roer zo nu en dan door zijn vastzetting heen. Je fixeert het stuurwiel door een knop aan te draaien, de wrijving houdt hem vast en die kan te klein zijn. Het tweede nadeel is dat als de wind plotseling sterk minder wordt, de boot niet meer oploeft en je door het sterke afvallen het risico loopt van een klapgijp. Heel vreselijk is dat niet want je grootzeil staat strak, maar toch, het dreunt aardig. Deze twee nadelen zijn eenvoudig op te lossen: zet de hondenriem (altijd leuk, zo'n beest aan boord) vast aan de hekstoel en knoop hem aan het stuurwiel. Het roer kan niet weg. Je moet dat wel met een enkele steek met lus doen, anders kun je de knoop niet snel losmaken om te reageren wanneer de wind wegvallt.

Ziehier de leermomenten. We zijn natuurlijk langzamerhand ervaren zeilers, maar lessen hebben we nooit gevolgd. Iedere tocht leer je op deze manier bij.

Het belangrijkste wat ik er uit opgestoken heb is dat ik nog steeds teveel wil sturen. Als je er voor zorgt dat je zeilen goed staan hoef je eigenlijk bijna niets te doen. Op groot water: zet je roer vast en relax.

Gijon II (4/6)

We liggen nu drie dagen in Gijon en het bevalt prima. We ontdekken steeds meer leuke plekjes in de stad. Het oude fort op de heuvel, verwoest in de Spaanse burgeroorlog, is de uitlaatplek voor honden. Het verfrissende is ook dat de Spaanse hondenbezitters, in tegenstelling tot de Franse, hun huisdier de vrijheid geven. Nu is het park bij de ruïnes ook een losloopgebied, maar toch. In Frankrijk houden ze hun hond kort aangelijnd en beginnen met je gerust te stellen dat hij echt niets doet. Hier lopen ze vrij. Ollie heeft op die manier al heel wat lopen spelen met schnauzers, tekkels, labradors en allerlei bastaarden. De bazen en bazinnen kijken het geamuseerd aan en overladen ons met Spaanse volzinnen. Wij bevestigen die meestal met "cinco meses". En dan knikt men. Op de boot hadden we nog een probleempje met de stroomvoorziening. De accuspanning was ineens gedaald tot 10%. De ontboden expert zei dat hij het niet wist en dat hij terug zou komen maar er verscheen niemand meer. De volgende dag een andere technicus ontboden, die constateerde dat de accu's overleden waren. Dat had ik zelf ook al gedacht. Dus hebben we nu twee nieuwe service-accu's en alles werkt weer perfect.

Bij het cafeetje aan de haven komen iedere avond weer de jongeren bijeen op de muurtjes langs de straat. Het terras van het café is maar half bezet. Dat snapte ik niet tot ik bij de bar een biertje was gaan halen en op het terras ging zitten. Mij werd te verstaan gegeven dat dan een toeslag van twee euro vereist was. Ik ben ook maar op het muurtje gaan zitten.

De stad is schoon. Dat wil zeggen overdag. In de avond wordt het rond het cafeetje een rommel met lege flessen, kurken en schillen van de pistachenoten en zonnebloempitten. Vroeg in de morgen komt de veegwagen, gevolgd door de man met de brandspuit en alles is weer kraakhelder. Het valt helemaal op dat de publieke ruimte in ere wordt gehouden. Alle perkjes en bloembakken zijn keurig gemaaid en van onkruid ontdaan. Nergens lopen de prullenbakken over en er ligt weinig vuil op straat. De gevels van de huizen zouden wel wat onderhoud kunnen gebruiken, maar echt bouwvallig is het bijna nergens.

Het levenstempo van de Spanjaarden blijft me verbazen. 's-Morgens voor tien zijn de straten uitgestorven, ook op een doordeweekse dag. Pas tegen een uur of twaalf komt het leven op gang. Het is nu niet erg warm, een graadje of 19, dus in de avond is het niet echt druk op de terrasjes van de sidreria's in het oude wijkje boven de haven. Binnen daarentegen is het levendig. Wij aarzelen ook steeds of we aan dek kunnen eten of dat we toch maar beneden blijven. De komende weken hopen we toch wel op wat hogere temperaturen.

Het cafeetje bij de haven (foto van vorig jaar)

Naar A Coruña met een zindelijke hond (5/6)

(Geschreven op volle zee)

Het heeft een tijdje geduurd voordat Ollie helemaal zindelijk was, maar nu is het dan zo ver. Hij verrekt het om de boot te plassen. Urenlang hebben we geprobeerd hem de Franse sinaasappeldoos met oude Volkskranten te laten gebruiken maar: forget it. Vanuit Gijón zijn we

vertrokken naar Ribadeo. Omdat het zondag was en de bakker pas om half tien open ging konden we niet vroeg vertrekken. In tegenstelling tot wat er verwacht werd stond er een behoorlijk windje en werd het een mooie zeiltocht. Alleen was Ribadeo met zijn 62 mijl afstand nu net iets te ver. Dus besloten we de nacht door te varen. Viveiro, de volgende plaats met een behoorlijke haven, was bij doorvaren net weer iets te dichtbij. We zouden daar nog steeds in het donker aankomen. Ook al omdat we de kust hier kennen van vorig jaar werd het doel. A Coruña. Intussen werd Ollie steeds onrustiger, ging scharrelen en piepen. Hij was al meer dan twaalf uur niet "uit" geweest. Ik heb zelfs nog overwogen hem het gebruik van de hondendoos te demonstreren. Uiteindelijk heeft hij, onder luid gejuich tegen twaalf uur 's-avonds zijn schroom overwonnen. Hij heeft een paar beloningssnoepjes gekregen en is in zijn mand gaan liggen slapen, gevolgd door Hanneke die ook een paar uur is gaan pitten. Het blijft afwachten hoe het met de grote poep gaat. Dat zal wel Coruña worden.

*A Coruña met "onze" jachthaven op de voorgrond
Foto: turismo.gal*

Geen pelgrims (9/6)

Coruña is een aangename grote stad. Het is er druk en hectisch maar je vindt er ook verstilde pleintjes en mooie oude gebouwen. Naast de drukke winkelstraten en het doorrazende verkeer. De stad is op een punt gebouwd, waardoor het mogelijk is van de haven een winkelstraat in te lopen en dan bij het strand uit te komen. De oude stad, nog gedeeltelijk ommuurd is een oase van rust met zijn smalle straatjes en twee pleinen met grote platanen. De haven is groot, bijna leeg en sfeerloos. Je loopt er af over een betonnen vlakke, het dak van de ondergrondse parkeergarage. Je staat dan meteen onderaan de oude stadsmuur, omzoomd door een ruime strook groen. Dit tot plezier van Ollie.

Toch een walvis(je) (11/6)

Van Muxia zijn we kaap Fistera (van finis terrae, het einde der wereld) omgevaren naar de eerste echte ria. Ria's zijn zeearmen waaraan van oudsher de vissersplaatsjes van west Spanje liggen. Tegenwoordig wordt er ook verdiend aan het kweken van mosselen. Je vindt overal grote drijvende vloten waaronder de schelpen kunnen groeien. Dat is even uitkijken met varen. Gelukkig zijn ze goed zichtbaar door hun grootte, zichtbaarder dan de kreeftenkooien die gemarkeerd worden door een vlaggetje, of soms alleen maar door een bal. Die zie je veel slechter. Het voordeel is dan weer wel dat daar alleen maar een touw recht naar beneden loopt. Daar kun je dus vrij dicht langs varen. Over gevaren gesproken: in de aanloop van de Ria de Muros, het plaatsje waar we nu zijn, ligt een grote rots. Je kunt die aan twee kanten passeren. De passage binnendoor is volgens de plotter zes meter diep. Omdat het gunstiger was op grond van de wind en bovendien korter ben ik binnendoor gevaren. Het was laag water. Op de aangegeven richel tussen de rots en het vasteland schoot de dieptemeter terug naar 3,5 meter. Ik schrok me rot. Later bleek dat de kaart een diepte aangeeft van 1,8 en de pilot zegt: "do not cut inside the prominent rock off Pta Carreiro". Het is goed gegaan, maar volgende keer toch maar iets beter uitkijken voor ik een shortcut neem. En misschien iets minder vertrouwen op de plotter alleen. Daar zitten klaarblijkelijk fouten in. Bij het passeren van Fistera kwamen we een dwergvinvis tegen. Dat is een kleine baleinwalvis. Hij was naar schatting 7 tot 9 meter lang, zwart en had een kleine driehoekige rugvin. Voordat we hem zagen hoorden we hem snuiven. Jammer dat we hem (haar?) niet echt goed hebben kunnen observeren. De beesten halen volgens Wikipedia een paar keer adem en duiken dan voor twee tot twintig minuten onder. Ik hoop nog steeds op een echte grote walvis, maar de kans daarop is niet zo groot, dicht onder de kust als wij varen.

Gasflessen en theaterkaartjes (14/6)

Het weer is rot. In de ria komen steeds mistbanken tot ontwikkeling, het waait stevig uit de verkeerde richting en regelmatig miezert het. We hebben twee dagen in Muros gelegen, waarna we zijn overgestoken naar Portosin. Ook die haven hoort sinds dit jaar tot de club, we liggen er dus de eerste twee nachten weer gratis. Portosin heeft helemaal niets. Het is sfeerloos, heeft geen winkels, behalve een kleine supermarkt en de haven ligt afgelegen. Toch is het voor ons een prima haven: we kunnen er de gasflessen laten vullen. Vorig jaar hebben we ontdekt dat dit de enige plaats is waar je propaan in de easy-blue tanks kunt laten doen. Omwisselen kan niet want ze hebben een afwijkende maat en vullen schijnt illegaal te zijn. In elk geval wil men ons nergens helpen. Behalve in Portosin dus. Omdat we moesten wachten op de "gasman", zoals hij werd aangeduid door het meisje van het havenkantoor, hebben we gisteren mooi kunnen wandelen. Er is een route uitgezet door de eucalyptusbossen op de heuvel boven het plaatsje. Bijna twaalf kilometer. Ollie kwam helemaal versleten terug.

Vanmorgen hebben we ruim twee uur gewacht om online kaartjes te kopen voor Theo Maassen, in de Stadsschouwburg in december. Het kopen van kaartjes duurde langer dan de hele voorstelling, maar goed. Om tien over half tien zijn we op de wachtlijst geplaatst voor de verkoop die om twaalf uur begon. Toen we aan de beurt waren konden we nog kiezen uit ongeveer dertig plaatsen. We hebben dus niet de beste, maar het is wel gelukt. In een half uur was de voorstelling uitverkocht. Vanmiddag willen we terug naar Muros. Daar kun je beter goed weer afwachten dan in Portosin. Bovendien hebben we weer twee nachten gratis op ons Passeport Escala. Maar we wachten even tot het wat minder regent en de wind wat gaat liggen. Dat zou het eind van de middag het geval moeten zijn.

Eindelijk lijkt het op te knappen (17/6)

Gisteren zijn we met een mooie noordoosten wind de Ria de Arousa binnengevaren. Na nog twee dagen Muros met ieder uur wel een bui werd het donderdag beter. De zeiltocht verliep prachtig. Omdat de ria's naar het noordoosten lopen hadden we zowel bij het uitvaren als bij de invaart van de volgende baai een mooie bezeilde koers (voor niet zeilers: een bezeilde koers heb je als je zonder te hoeven laveren kunt zeilen). Op volle zee hadden we een behoorlijke deining. Die schijnt hier veel voor te komen, maar wij hadden hem nog nooit zo sterk meegemaakt. Het ziet er dramatisch uit. Je hebt hele lange, hoge golven, maar de tussenruimte is zo groot dat je het voelt als een heel rustig hobbelpaard, aangenaam dus. Het is wel spectaculair om de grote rollers te zien breken op de kust en op de rotsen die de kleine eilandjes vormen tegen het land aan. Achter die rotsen kom je dan meteen in de luwte en verdwijnt de grote golfslag. De smalle invaart van de Ria de Arousa leverde dus helemaal geen probleem op, ook al door de mooie wind schuin achter. Aan het einde van de Ria bleek weer een haven tot de "club" te zijn toegetreden. Ook Boiro, Cabo de Cruz geeft ons weer twee gratis nachten liggen. Het succes van het passeport escale is enorm. Vorig jaar konden we er in zeven Spaanse havens van profiteren, dit jaar is dat aantal opgelopen tot vierentwintig. Ze moeten wel, denk ik. Zeilers zoals wij zoeken, als we de keuze hebben, deze havens op. Erg druk is het in de havens hier in de buurt niet. De concurrentie tussen de havens moet moordend zijn.

De komende dagen gaat het weer eindelijk verbeteren. Halverwege volgende week worden temperaturen verwacht van rond de 25 graden. Dan kunnen we eindelijk weer eens gaan zeilen in een korte broek en t-shirt. Het mooie van de wind is dat hij volgens verwachting steeds in de loop van de dag zal gaan toenemen en vooral uit noordelijke richting zal gaan waaien. Dat is gebruikelijk langs de Portugese kust. Voor ons gunstig, niet voor degenen die naar het noorden gaan. We zien uit naar varen met mooi weer en een lekker windje. En naar de Portugese kust. Hier zijn we eerder geweest, het avontuur van nieuwe havens en nieuwe vergezichten lokt.

Boiro, Cabo de Cruz in de Ria de Arousa

Pech onderweg (19/6)

Eergisteren heb ik een rondje lijnen gedaan. Zo nu en dan moet je kijken of alle vallen en schoten (zo noemen zeilers touwen) goed zitten. Eén van de stagen bleek gerafeld te zijn, dat was even schrikken. Ik zal dat nader uitleggen. De mast van een zeilboot wordt overeind gehouden door een aantal staalkabels die naar de voor- en achterpunt en de zijkanten lopen. Op die kabels komen enorme krachten te staan, zeker als het zeil klappert of wanneer de boot op zee in een flinke deining terecht komt. Soms lees je dat een boot op zee zijn mast verliest. Dat is dan meestal wanneer een van de stagen het begeeft, de mast kan dan gewoon doormidden breken. Stagen moeten dus op de juiste spanning staan en stevig zijn. Dat was er eentje van ons niet echt. Ik ben meteen gaan informeren wie ons aan een nieuwe stag zou kunnen helpen. De havenmeester van Boiro heeft contact gezocht met die van Caramiñal, Nicolas, en die zou het probleem kunnen verhelpen. We zijn de volgende morgen naar de overkant van de ria gevaren. Nicolas is een prachtige baas van rond de 65 met een Paulus de Boskabouter uiterlijk (hij heeft alleen geen kale kop maar een schitterende bos wit haar) die alleen maar Spaans spreekt. Hij begrijpt ook niets anders. Maar hij snapte het probleem. Met veel moeite heeft hij de stag verwijderd. Hij nam hem mee en zou een paar uur later terugkomen. Na verloop van tijd vroeg hij ons waar de nieuwe was. Wij dachten dat hij een nieuwe stag zou laten maken. Verwarring alom. Uiteindelijk heeft hij ons duidelijk gemaakt dat we voor nieuwe verstaging het beste naar Vigo kunnen gaan, 30 mijl verderop. Omdat het zondag is heeft het geen zin om daar nu heen te gaan, maar we zijn vast een stukje op weg. Langdurig motoren is geen pretje op een zeilboot, zeker niet als er een prachtige zeilwind staat. Zeilen durven we niet met een mast die niet helemaal veilig vast staat. Dus toch maar op de Yanmar. Nico heeft ons nog van allerlei goedbedoeld Spaans advies voorzien. Ik heb geknikt maar het niet begrepen. Nu heb ik alleen het idee dat hij denkt dat we met de nieuwe onderdelen terug komen om ze er door hem op te laten zetten.

Het probleem

Alles weer gerepareerd (21/6)

Eergisteren zijn we op ons gemakje naar Portonovo gemotord. Het haventje ligt bijna tegen Sanxenxo aan. Dat laatste is de meest enge haven waar we vorig jaar hebben gelegen, omringd door patsverige motorboten en dreunende disco's. Portonovo daarentegen, is een lief haventje met een groot strand er bij dat natuurlijk verboden voor honden is. Dat bord was niet te zien als je vanuit de haven er heen liep en dus hebben we het ook niet opgemerkt. Toen we 's-morgens besloten weg te gaan hebben we geprobeerd Nico duidelijk te maken dat we betaalden via ons passeport escales. Helaas had hij geen computer en had hij ook nooit van de regeling gehoord. Ik denk dat Caramiñal nooit betaald gaat krijgen voor ons verblijf. Datzelfde geldt, denk ik, voor Portonovo. De havenmeester daar vond dat we het op maandagmorgen maar moesten regelen met de "girls from the office". Ik heb hem een fotokopie laten maken van ons escales-kaartje maar twee dagen later heb ik nog steeds geen mail ter bevestiging gekregen.

We zijn er vroeg vertrokken en waren om elf uur in Vigo. Vigo is een grote stad met grote werven en veel scheepsindustrie. Een van de jachthavens is voorzien van alle faciliteiten. We hebben er aangelegd. Na nogal wat miscommunicatie, onder andere omdat de "boss" op cursus EHBO was, verscheen de mastenexpert uiteindelijk om half zes. Hij heeft de gerafelde stag meegenomen en we hebben een afspraak gemaakt voor vanmorgen elf uur. We zijn de ria overgestoken naar Cangas, het leuke plaatsje tegenover Vigo.

Om kwart voor elf stond Angel, de stagman, ons al op te wachten. Ik heb hem omhoog gelierd, hij heeft een nieuwe staakabel gemonteerd en de mast keurig op spanning gezet. Nu durven we met een gerust hart weer te gaan zeilen.

Intussen is het bloedverziekend heet geworden. Ollie ligt te puffen in de kuip en het zonnescherm dat we afgelopen winter door de zeilmaker in la Roche Bernard hebben laten maken komt goed van pas. Gelukkig steekt er in de middag een lekker windje op. Die wind komt uit het noorden. Morgen gaan we dus niet al te vroeg weg, we hebben de laatste tijd veel te weinig gezeild. We komen vast wel op een redelijke tijd in Portugal aan, het is daar tenslotte een uur vroeger.

Viana do Castelo (24/6)

We zijn in Portugal. Meteen zijn heel veel dingen anders. De winkels sluiten tussen de middag een uurtje, als ze überhaupt al sluiten en de mensen zien er anders uit. Je ziet meer donkerhuidigen, vaak met wat indiaans aandoende trekken en de jonge meiden dragen naveltruitjes.

We zijn in Viana do Castelo binnengelopen aan de Rio Lima. Die rivier stroomt enorm. Toen we aankwamen stak de wind in de havenmond ineens op tot een windkracht 7 á 8. Dat leverde samen met de dwars op de rivier staande golfslag nog een paar benauwde minuten op. Gelukkig zaten we rond hoog water dus de stroming was bijna afwezig. De haven van Viana heeft een soort miniatuur Erasmusbrug voor voetgangers voor de ingang liggen. Hij gaat op verzoek open. Nog een verschil met Spanje: alle havenmeesters spreken behoorlijk Engels.

We zijn twee nachten gebleven. De tweede hebben we aan de ponton op de rivier gelegen omdat we in de haven zelf alleen maar dubbel konden afmeren. Toen hebben we ook kennis gemaakt met de enorme stroming. Van Duitsers die we ook al in Muros waren tegengekomen hebben we nog een handige truc geleerd. Als je op snelstromende rivieren aanlegt hoef je de boot maar op één punt vast te leggen. Met je roer kun je hem probleemloos naar de kant sturen, de boot gedraagt zich immers alsof hij beweegt door het water, weet hij veel dat het water langs hem stroomt. Nooit aan gedacht, maar, zoals de Duitser zei: zij hebben meer snelstromende rivieren dan wij.

Viana is een aardig stadje met weinig zichtbare auto's. Dat komt door de enorme ondergrondse parkeergarages die ze onder de hoofdstraat en langs de rivier hebben gebouwd. Methode Haarlem. Op de berg boven de stad torent de basiliek van St. Lucia boven de stad uit. Van een afstand lijkt het op een Indiase Ganesh-tempel. Je kunt er met een kabelbaantje omhoog maar wij hebben de 623 treden lange trap gelopen. Ollie was uitgeput. Terug heeft Hanneke hem gedragen. De rivier wordt overspannen door een dubbeldekker brug van Eiffel, die van de toren. Onder de

trein en boven het andere verkeer. De trein rijdt voor een stukje boven de haven. Gelukkig niet 's-nachts.

Vrijdag zijn we vroeg vertrokken. Op die manier konden we profiteren van de ebstroom op de rivier en onze tocht zo plannen dat we rond de kentering zouden aankomen op onze volgende bestemming. En laat nou onderweg de noordenwind ook nog voor mooi zeilweer zorgen.

Zuidwaarts op de Nortado (ook 24/6)

Langs de Portugese kust waait de nortado. Dat is de noordenwind die in de loop van de dag opsteekt. In de morgen is het rustig weer maar rond het middaguur begint het te waaien. Voor ons is dat niet ongunstig, we gaan tenslotte naar het zuiden en met de wind achter kun je dan mooi varen op de genua. In de middag gaat het steeds harder waaien waarbij de nortado tegen de avond windkracht 6 à 7 bereikt. We proberen dan in een haven te liggen, ook al omdat de hardere wind zorgt voor een stevige golfslag.

Het gierde rond de boten in Póvoa de Varzim, onze tweede aanlegplaats in Portugal. Póvoa maakt vanuit zee een soort Belgische indruk. Langs de kust staat een lange rij flats die de horizon bepalen. Achter de bouwsels ligt een vriendelijk stadje verborgen met terrasjes en winkelstraten. Het is er levendig met flanerende mensen en bejaarde mannen die onder de bomen onduidelijke spelletjes spelen. De vrouwen kijken vanaf de zijlijn toe. Overal zie je steigers staan en hoor je bouwwerkzaamheden. Men is hard bezig allerlei huizen op te knappen en te restaureren. Bij de haven is dat nog niet helemaal gelukt. Het terrein rondom het hek ligt braak en binnen is men nog bezig. Het havenkantoor is nieuw. Het is vanuit het sanitairgebouw weggehaald en dat is van binnen opgeknapt. Helaas is dat nu te groot waardoor een gedeelte ervan weer leeg staat.

Op het haventerrein staan verschillende oude jachten en motorboten al jaren weg te rotten. Het lijkt een soort botenkerkhof. Even verderop is de stalling voor de nieuwere jachten. Daar ziet het er zeer verzorgd uit. Het geheel maakt dus een erg rommelige indruk. Toch doet men zeer zijn best om alles te vernieuwen. Voor wat betreft de administratie zijn ze al een heel eind. De havens in Portugal blijken een gezamenlijk registratiesysteem te hebben. In het havenkantoor hoefde ik alleen de naam van de boot en het registratienummer maar te geven en zij kenden ons. De toegang tot de kades en de wasgelegenheden is helemaal gedigitaliseerd. Hanneke en ik moesten beiden een vingerafdruk naar keuze afstaan. Daarmee kunnen we douchen en het hek naar de steiger open maken. Het lijkt me ook makkelijk als we zonder betalen zouden vertrekken. Kunnen ze meteen Interpol inschakelen.

In Porto zonder port (26/6)

Volgens onze pilot konden we niet op de rivier de Douro, die door Porto stroomt, liggen. Die informatie was gedateerd. In Afurada, een voorstadje van Porto is een splinternieuwe marina verschenen, type Port Zélande. Het ligt er vol met grotere motorboten en het wordt omzoomd door terrasjes en winkeltjes. Het is redelijk aan de prijs, maar biedt zeer veel comfort, zoals een rubberboot die je op de rivier opwacht en een nachtwaker die de toegangskaartjes voor de pontons en de toiletten ophaalt als het kantoor nog niet open is.

We zijn via het wandelpad langs de rivier de bijna vier kilometer naar de stad gaan lopen. Helaas voor Ollie lag dat helemaal in de zon en was er geen sprietje gras te bekennen. Het laatste stuk loopt langs de grote porthuizen. De kelders en gebouwen van Offley, Sandeman, Cockburn's, Kopke en Porto Cruz zijn allemaal te bezoeken. Natuurlijk word je wel verondersteld enkele flessen aan te schaffen. We zijn er niet geweest. We vermoedden dat honden niet welkom zouden zijn en port op de ochtend is mij iets te heftig. Van de weeromstuit gaan we dus uit Porto weg zonder port gedronken te hebben. Halen we later wel weer in.

Porto is een bruisende stad vol winkelstraten, terrasjes, smalle straatjes en heel veel kerken. We hebben er anderhalve dag uitgebreid rondgezworven. De dame van het havenkantoor had ons een route aanbevolen. Het is jammer dat de stad nogal smerig is. Op straat vind je veel zwerfafval en

de aanwezige vuilnisbakken worden te weinig geleegd. Ook de gebouwen vertonen nogal wat achterstallig onderhoud. Dat valt vooral op bij de typisch Portugese Delfts blauwe tegeltjestableaus en de geglazuurde tegels die de muren van de huizen sieren. Zo hier en daar ontbreekt er eentje en dat doet af aan de schoonheid ervan.

Opvallend is het enorme aantal toeristen in de stad. Om je heen hoor je erg veel Frans en Engels, dat laatste vooral van Amerikanen. Nu hadden wij natuurlijk wel de sightseeing route aanbevolen gekregen. Dat zou een verklaring kunnen zijn.

Porto is een van mijn favoriete steden. Levendig, veel straatmuzikanten en een mooie rivier met twee bruggen van Eiffel (of een van diens leerlingen, daar wil ik van af zijn) en heel veel leuke straatjes. Tel daar een comfortabele haven bij op en ik ben helemaal tevreden. Zeker als ze je ongevraagd vier verse broodjes in de boot bezorgen voor het ontbijt. Bij de prijs inbegrepen.

Porto

Nazaré (30/6)

Vanmorgen ben ik me rot geschrokken. In de haven van Nazaré dreef naast een motorbootje ineens een man. Hij lag doodstil met zijn hoofd onder de boot en had iets vleeskleurigs aan met zwarte vlekken. Na even bewoog hij zijn benen, het was een snorkelaar die op jacht was met zijn harpoen. Hij leefde nog. Toen hij onder de boot vandaan kwam was ook zijn adempijpje zichtbaar. Nazaré is een nogal toeristisch plaatsje met een wirwar van kleine steegjes waar je doorheen kunt dwalen. De lange boulevard, voorzien van souvenirwinkeltjes en terrasjes grenst aan een prachtig strand. Op het strand staan rekken waarop inkt- en gewone vis te drogen ligt en even verderop vind je gekleurde strandtentjes om je te verkleeden of gewoon in te zitten. Een kabeltreintje brengt je de honderd meter hoge rots op naar het dorpje Sítio van waaruit je een mooi gezicht hebt op de rode daken van het stadje, het witte zand en de blauwe zee.

Ten noorden van de rots strekt zich het strand uit dat dit deel van Portugal kenmerkt. De laatste dagen hebben we vanaf zee bijna alleen zandkust gezien. Pas hier komen er weer rotsen en wat heuvels aan de horizon. Voor de kust van Nazaré ligt een smalle trog in zee, dwars op de kust. De zeebodem duikt binnen een paar kilometer naar 600 meter diepte. Hierdoor kunnen zich stevige golven opbouwen die dan op het Praia do Norte kapot slaan. Er werd me een verhaal verteld van een golf van 30 meter hoog. Ik heb alleen niet gesnapt of dat een eenmalige gebeurtenis was of meer voor kwam. De vuurtoren waar de geschiedenis van de golven wordt uitgelegd was verboden voor honden en ik ben solidair!

Rond de haven is het uitgesproken smerig. Ik voel me nogal vreemd als ik met mijn hondenpoepzakjes Ollie ga uitlaten temidden van plastic tasjes, petflessen, kapotte wc-potten en paardenvijgen, maar ik houd vol. We vinden Portugal toch vrij vies. De mensen lijken weinig respect te hebben voor hun omgeving. Dat was in Porto al opgevallen en hier weer. Bovendien is de levensstandaard duidelijk lager dan we gewend zijn. Dat is ook te merken aan het achterstallig onderhoud aan openbare en particuliere gebouwen. Dat versterkt de indruk van verwaarlozing. Maar als je door een bos loopt en je vindt er verbouwingspuin en als dan even later de bouwvakker zijn latexemmer in de berm omkiepert heeft dat weinig te maken met economische omstandigheden.

Het lijkt of ik vooral negatief ben over het verblijf. Dat is absoluut niet het geval. Het strand is schitterend, de straatjes leuk en het uitzicht op de enorme golven die op de kust beuken indrukwekkend. Gelukkig hebben we daar bij het varen weinig last van. De zee wordt zo snel diep dat je er een stukje uit de kust weinig van merkt. Maar dat ligt ook aan het rustige weer, kenmerkend voor dit jaargetijde. Tussen september en mei kunnen de vissers maar zelden de haven uit omdat het te ruig is buiten. Dan zijn er dus nog wel even wat hogere golven dan nu.

Een hobbelzee, vestingwallen en boze Belgen (2/7)

De tocht naar Peniche, de vissershaven een dikke 30 mijl verder, ging over een vreselijke hobbelzee. De noordenwind staat voortdurend achter, de golfslag is kort en lange rollers waarop je zo mooi kunt surfen zijn afwezig. Daar voor in de plaats staan klotsers, niet al te hoog, een meter of twee maximaal, maar genoeg om Ollie zeeziek te maken. De boot rolt zowel van links naar rechts als op en neer. Geen rustige tocht dus. Gelukkig stond er voldoende wind om te zeilen. Als je dit op de motor moet doen lijkt het wel of iedere beweging twee maal zo sterk wordt. Peniche, onze aankomstplaats ligt op een schiereiland. De nek ervan wordt afgesloten door oude vestingwallen en een slotgracht, waardoor het eigenlijk een te verdedigen eiland werd. De plaats ziet er dankzij de verdedigingswerken leuk uit. Ineens waan je je ook in een ander land. Het is droger geworden, er staan meer palmbomen en de uitbundige plantengroei van een stuk noordelijker is verdwenen. Erg warm is het nog steeds niet. Dat komt mede door de koude golfstroom die hier de kust aandoet. Onze waterthermometer die bij de apparatuur is bijgeleverd, gaf een waarde van 15 graden aan. Overboord slaan lijkt me sowieso geen pretje, maar hier ben je wel erg snel onderkoeld. Ik ben benieuwd wanneer de zee warmer wordt. In de Algarve, waar we

met zoon Igor hebben afgesproken moet het water 23 graden zijn en dat is maar 300 km verder, op dezelfde zee.

Bij het aanleggen had ik ruzie met een Belg. De haven van Peniche heeft een langssteiger en die lag vol. Je moet dan naast andere boten aanleggen en zoekt daarvoor een schip van ongeveer gelijke grootte. Dat was een Belg waar zo te zien niemand aan boord was. We legden Chirripo ér tegen aan. De man komt tierend onder uit zijn boot zetten omdat we niet eerst toestemming hadden gevraagd. Nu is de-escalerend gedrag niet mijn sterkste kant. Toen hij aan onze zeerailing begon te rukken sprong ik uit mijn vel. Er zijn een paar ongeschreven regels: aanleggen langs zij kan altijd als er elders geen plek is en van de zeerailing, de draad die overboord vallen voorkomt, blijf je af. De scepters, de staanders die de draad op spanning houden, kunnen verbuigen als je teveel kracht op de draad zet. De Belgen, het waren er inmiddels drie, duwden ons ermee van hun boot af.

We zijn naast een Engelse catamaran gaan liggen. Ook hij vroeg zich af wat er in hemelsnaam gebeurde. Natuurlijk konden we langs zij. Vriendelijke mensen, dertigers met twee zonen van rond de tien jaar die wachtten op een mogelijkheid om naar het noorden te gaan. Dat gaat lastig met deze windrichting die nogal standaard is voor de tijd van het jaar en de continue halve knoop stroom tegen. De jongens moesten in september na een jaar varen weer naar school. En zij gingen weer werken. Ze waren niet de enigen die lagen te wachten. Misschien dat de Belgen daar zo van uit hun humeur waren.

Rond Cabo da Roca (4/7)

Lissabon (Lisboa) ligt aan de rivier de Taag (Tejo). Voordat je die rivier opvaart moet je vanuit het noorden de Cabo da Roca passeren. Dat was nogal spectaculair.

We waren vroeg vertrokken uit Peniche omdat de tocht naar Cascais, een mondaine badplaats even voor Lissabon, nogal lang zou zijn. Er werd een mooi windje verwacht en de dagen erop niet dus zijn we niet zoals gebruikelijk een dag overgebleven. De wind was inderdaad mooi, 4 á 5 en dat is als hij achter staat een prima sterkte om ons op de genua over de hobbelige zee heen te trekken. Bij de kaap trok hij ineens aan. Er verschenen koppen op zee, de golven werden hoger en de windmeter gaf ineens boven in de 30 knopen aan (windkracht 8) met uitschieters naar 43 (windkracht 9, storm dus). Met moeite heb ik de genua een stukje ingerold. Surfend op de golven zijn we de kaap om geracet. Bij het afgaan van de golven liepen we dik 10 knopen. Direct na de kaap viel de wind weer terug naar kracht 4. Dit schijnt normaal te zijn voor deze kust. Volgens de havenmeester was het de dag ervoor nog ruiger geweest met windkracht 11. Wij vonden dit eigenlijk wel genoeg.

Cascais is druk en toeristisch. Het centrum bestaat uit terrasjes en souvenirwinkeltjes. Vlak bij de haven staat een gebouw dat het midden houdt tussen het fakirgebouw en het spookslot uit de Efteling. Het wordt 's-avonds gelig verlicht, wat het kitscherige ervan nog eens extra benadrukt. De boulevard wordt gedomineerd door grote hotels en het oude fort is in gebruik als centrum voor kleine creatieve bedrijfjes. Rond dat fort is een parkeergarage van beton verschenen die gek genoeg geen afbreuk doet aan het geheel. Er is hier dus goed over de buitenruimte nagedacht. In de omgeving van de haven staan nogal wat winkelpandjes leeg. Men heeft dat geprobeerd te maskeren door foto's op de ramen te plakken waardoor je niet tegen lege etalages aankijkt maar soms lijkt de straat wel een expositieruimte. De armoedige gevels die we in andere plaatsen zijn tegengekomen tref je niet aan maar de leegstand zegt veel over de levensstandaard. Ook hier lijkt het weer of Portugezen weinig respect hebben voor omgeving en natuur. Meer dan in andere plaatsen wordt er geveegd en schoongemaakt, maar zodra je ergens achter kijkt ligt er troep. De bosjes bij het strand zijn vergeven van het wc-papier en achter het muurtje langs de weg wemelt het van de blikjes en sigarettenpakjes. Erg vreemd is dat ook niet. Toen ik Ollie ging uitlaten en uit het bloemperkje zijn drollen wilde opruimen maakte de straatveger me duidelijk dat dat helemaal niet nodig was. Vervolgens liep hij door.

Lissabon (bovenste foto van internet)

Lisboa (Lissabon) (6/7)

In het Doca Alcântara, een van de vijf jachthavens van Lissabon, hoor je continu het gezoem van de brug. De Taag wordt overspannen door een gigantische hangbrug, de Ponte 25 de Abril. Hij heeft pijlers van 170 meter en een doorvaarthoogte van 70. Oorspronkelijk was hij vernoemd naar de Portugese dictator Salazar, maar na de anjerrevolutie heeft hij zijn huidige naam gekregen. Onze pilot vergelijkt het geluid van de brug met een zwerm bijen. Twee van de zes rijstroken bestaan uit metalen roosterplaten zoals je wel eens op tuintrappen vindt. De er overheen rijdende auto's maken daardoor een enorme rotherrie. Als je er onderdoor vaart kijk je tegen de onderkant van het rijdende verkeer aan, bizar.

De brug is een van de bezienswaardigheden van de stad. Er zijn er meer. Zelden heb ik zoveel stoere mannen op pilaren in parken zien staan al dan niet met engelen aan hun voeten. De stad is een mengeling van drukke smalle straatjes en brede boulevards en pleinen. Je kunt er uren dwalen in de oude binnenstad en langs de rivier. Het is een stad vol jongeren, twintigers domineren het straatbeeld. Door de stad rijden antieke trammetjes en naar de hoger gelegen wijk loopt een kabeltram omhoog. In de stad lopen veel toeristen rond. Je hoort om je heen aan alle kanten Engels en Frans en de stadstours, de dubbeldekkers zonder bovenkant, doen goede zaken.

De stad is jammer genoeg in verval. Heel veel gevels zijn verveloos of verwaarloosd, huizen maken een armoedige indruk en de troep op straat is met geen pen te beschrijven. Het lijkt wel of de vuilophalers al weken in staking zijn. Dat is niet het geval, zo nu en dan zie je iemand met een bezem. Maar erg effectief wordt er niet opgeruimd: de dame op het perron veegde de peuken op de treinrails terwijl ze toch een blik in haar andere hand had en de vuilniswagen leegde de container maar liet de troep die er naast lag gewoon liggen.

Op den duur ging de hoeveelheid rommel me op mijn humeur werken. Je vraagt je af hoe mensen hun leefomgeving zo kunnen laten verloederen.

Dit bedoel ik

Vakantiegevoel (9/7)

Soms heb je van die havens die een vakantiegevoel oproepen. Oeiras, aan de Tejo, een mijl of 5 stroomopwaarts van Cascais is er zo een. Hij is kleinschalig, heeft terrasjes en restaurantjes, een zwembad en palmbomen. Het symbool van de stad, een uit de zee / het strand / het asfalt oprijzende walvisstaart, domineert. Het is er bovendien schoon. Kortom, een prima plek om een paar dagen te vertoeven.

Bij aankomst hadden we meteen een probleem: we waren de deurtjes van de boot vergeten op de steiger in Alcântara. Gelukkig loopt er een treintje langs de kust dus ik ben twintig minuten met de trein gegaan om ze op te halen. Je moet je niet voorstellen dat je aan de andere kant van de baai zou zijn beland, maar goed. Ze lagen nog gewoon te drogen naast de kraan op ons oude plekje dus dat was ook snel opgelost.

Bij het varen naar Oeiras hadden we de ebstroom mee. Die bleek zelfs aan het einde van het tij nog tussen de tweeënhalve en drie knopen te bedragen. We wilden in verband met de stroming op laagwater in de haven aankomen dus we deden rustig aan. Uiteindelijk legden we de negen mijl af terwijl de tocht volgens het wielteje onderaan de boot dat de afstand door het water aangeeft slechts vier mijl was geweest. (Voor de rekenaars onder u: hoe lang hebben we er dan over gedaan bij een stroom van drie knopen?) Op de heenweg hadden we de vloedstroom mee en die was maximaal anderhalve knoop. Mooi om weer eens de verhalen over de rivieren die niet zo erg getijdegevoelig zijn aan den lijve te ervaren.

Het is warm, tegen de dertig graden en de hemel is blauw. De nortado zwelt in de loop van de dag aan en giert aan het eind van de dag door de masten van de schepen ons heen. Ollie ligt uitgeput op het dek in de schaduw en wordt door ons zo nu en dan in het water gegooid om af te koelen. Het zonnehemeltje dat we afgelopen winter door de zeilmaker in la Roche Bernard hebben laten maken bewijst goede diensten. Ik heb te lang in de hangmat op de punt gelegen en ben een beetje verbrand.

Vakantie.

Requiem voor een bril (10/7)

Bij het uitvaren van de haven van Oeiras viel mijn plastic brilletje in het water. Hij zonk meteen. Ik had hem al jaren. In 2001, toen in Kufstein mijn gewone bril was gebroken, heb ik bij een dure opticien dit mooie design kant en klaar ding gekocht. Daarna heeft hij jaren in het bureau gelegen tot we gingen varen. Voor een blik op de einder heb ik geen bril nodig maar de kaartplotter lezen gaat niet meer zo best, vandaar dat hij uit de la is gehaald. Je kunt natuurlijk zo'n touwtje aan de poten bevestigen maar ik vind dat geen gezicht bij een zeer dun plastic geval. Bij grote monturen gaat het nog. Ik verdenk mensen er alleen altijd van dat ze het wel interessant vinden staan.

De eerste tijd dat we voeren heb ik vreselijk veel dingen overboord laten vallen. Een lierhandle, schroevendraaiers, schroeven, harpsluitingen, een moerensleutel, een radarreflector, de vlag, twee petten. En dat zijn alleen nog maar de dingen die me meteen te binnen willen schieten. De vlag en één pet heb ik weer op kunnen vissen, de rest is verdwenen. Op de kade van wv. IJmond ben ik uitgegleden over een losliggende elektriciteitsdraad. Toen ik weer boven water kwam had ik mijn multifocale bril niet meer op. Op dat moment kwam mijn plastic brilletje weer even goed van pas. Soms was ik minder over hem te spreken. Bij het afmeren vergat ik hem soms af te zetten. Dan wordt het moeilijk de afstand tot de grond te schatten. Dat heeft me blauwe tenen opgeleverd en één keer ben ik bijna naast de kade gesprongen. Maar meestal hield ik van hem.

Nu is hij dus weg. Ik moet op zoek naar een nieuw klein leesbrilletje. Ik heb nog wel een andere van Hannekes moeder geërfd, maar die zit niet lekker. Als ik die opzet mis ik mijn oude des te meer.

Nu ja, het was een waardig zeemansgraf zullen we maar zeggen.

Sanitair (12/7)

Net als campings hebben havens een gebouw voor het sanitair en net als campings verschilt de kwaliteit ervan per haven. In Sanes is het schitterend. Er is een lage wasbak voor kinderen, een laaghangend urinoir en zelfs een mini WC-tje voor onze kleinen met een WC-rol houder op aangepaste hoogte. De douches zijn te regelen van ijskoud naar gloeiend en er komt een harde straal uit. Het geheel wordt tweemaal daags schoongemaakt door Antonia en haar collega van wie de naam niet te lezen was. Zij heeft vijf dagen in de week dienst en haar collega schrobt in het weekend, zo meldt de invullijst.

Soms zijn de voorzieningen uitermate belabberd. Douches met aangekoekte zeepresten en lang niet schoon gemaakte WC's. Maar gelukkig is dat een uitzondering. De hoeveelheid en de leeftijd van het gebodene verschilt enorm. Soms staat er een oude portacabin met twee toilet-douche combinaties en soms een gebouw met marmeren tegels. De clubhavens hebben vaak open doucheruimtes met sproeikoppen uit de ene muur en kleedkamerbankjes langs de andere. De raarste hebben we meegemaakt in Laredo, noord Spanje. Daar hadden ze een portacabin geplaatst in een loods die gemakkelijk dienst had kunnen doen als hangar voor een Boeing. Er stonden popfestivalhekken omheen met zwart plastic. De hal was verder leeg. De mooiste ambiance was in San Sebastian. Daar kregen we zachte witte handdoeken bijgeleverd en moesten we dwars door het clubgebouw, compleet met bijbehorende fauteuils, over de wijnrode vloerbedekking heen met ons toilettasje. Mannen helemaal naar links, vrouwen naar rechts. Erg effectief was dat niet want beneden zat een verbingsdeur, maar goed.

Behalve in sommige havens in Nederland en het Kanaal kennen ze geen douches die op munten werken. Normaal is dat gewoon bij de prijs inbegrepen. Volgens mij is dat ook milieutechnisch verstandig. Ik denk dat ik normaal korter douche dan de acht minuten die je met zo'n jeton krijgt. Eén ding hebben we in elk geval nooit hoeven doen: met de WC-rol in de hand naar het toiletgebouw. Papier werd overal altijd bijgeleverd.

Algarve (16/7)

Eerder dan gepland zijn we in Lagos aangekomen. Vrijdagavond laat hebben we afgemeerd, terwijl de afspraak met zoon Igor pas voor dinsdag gepland staat. Het ging snel maar niet voorspoedig.

We lagen comfortabel in Sines maar de weersverwachting was om te zeilen niet erg gunstig: te weinig wind en uit wisselende richtingen. De afstand van Sines naar Lagos is ongeveer 80 mijl, te veel eigenlijk voor een dagtocht. We wilden onderweg tweemaal ankeren. De eerste ankerplaats, Arrifana, werd ons afgeraden door de weblogs van medezeilers. De pilot beschreef de baai als een ontmoetingsplaats van surfers "and they know where the waves are". De ervaring van andere ankerders was dat het er zeer onstuimig was. Die viel dus af.

Direct na Cabo São Vicente ligt de baai van Sagres. Dat was een mooi alternatief. Weliswaar een lange tocht van 60 mijl, maar met vroeg vertrekken moest dat lukken. Er stond alleen nauwelijks wind dus alles ging op de motor, meestal met het zeil als ondersteuning er bij. Cabo São Vicente is een beroemde Portugese kaap. Het is het einde van de westkust en het begin van de Algarve. Het klimaat verandert er, het wordt warmer en de zeetemperatuur stijgt er met een graad of vier, vijf. De traditie wil dat je de kaap groet door de vlag te strijken en hem na het passeren weer hijst. Zo niet dan lijdt je schipbreuk of vaart tegen een walvis op, of zoiets. We hebben ons dus maar keurig aan het protocol gehouden. Bij de kaap stak de wind op, we konden er prachtig omheen zeilen en na de kaap ging de wind dan ook prompt weer liggen.

De baai van Sagres zag er prachtig uit maar van verre zag je al de silhouetten van jongens en meisjes met zwarte pakken en planken onder hun armen: surfers. De golven waren dan ook gigantisch. We hebben wat ervaring met een rubberbootje in de branding dus daarom besloten we niet te gaan ankeren. Het enige alternatief was Lagos, een dikke 15 mijl verderop. En daar liggen we nu, aan de wachtsteiger omdat het havenkantoor om 10 uur 's-avonds dicht gaat en de voetgangersbrug naar beneden was.

Zo meteen ga ik me inschrijven en verhuizen we naar de haven. Ankeren doen we binnenkort wel.

Algarve II (21/7)

In Lagos hebben we zoon Igor van de trein gehaald. Hij vaart een weekje met ons mee. Gezellig. De stad is aangenaam. Het is een combinatie van toerisme en traditie. Pleintjes, een oude stadsmuur en prachtige rotsen waarover je naar de vuurtoren voor de baai kunt lopen. En natuurlijk de uitgestrekte zandstranden aan weerszijden van de stad. Totaal hebben we er vijf nachten doorgebracht. In die tijd zijn de golven die metershoog op het strand beukten veranderd in kabbelende heuveltjes. De punt bij Lagos, Ponte de Piedade, heeft grotten waar de zee doorheen spoelt. Op de dag dat we vertrokken was het er weer een komen en gaan van sloepjes vol dagjesmensen die er in voeren. De dagen ervoor was het voor hen te ruig. We hebben voor de kust geankerd en zijn met Shippy naar de kust gevaren. De grotten zelf hebben we niet bezocht. Ons bootje is te klein en bovendien nogal kwetsbaar dus hebben we het geheel van een afstandje aanschouwd.

Een mijl of vijf verder ligt de baai van Alvor. Dat is een slikkengebied met een toeristenplaatsje aan het eind. De invaart is nogal verzand dus we zijn er op hoog water in gevaren. De verkleuringen in het water gaven duidelijk de ondiepten aan, dus problemen waren er niet. Voor het dorpje hebben we het anker uitgegoot en hebben we de buitenboordmotor weer op Shippy gehangen. Gelukkig was die nu eindelijk verlost van zijn haperingen. De techneuten van Sopromar in Lagos hebben eindelijk het afslaan bij plotseling gas geven verholpen.

Ankeren is geweldig. Zeker als je zwemwater bij de boot hebt van 23 graden en een stralende zon. Buiten de vaargeul lag een groot droogvallend gebied waar plaatselijke mannen aan het voetjevissen waren. Ik vind dat een prachtige uitdrukking, letterlijk vertaald uit het Frans: *pêche á pied*. Ze graven in de modder met een harkje en deponeren de geogste zeebeesten in een meegebrachte emmer. 's-Morgens heeft Ollie lang gespeeld met het hondje van één van hen. Hij kwam uiteindelijk onder de modder terug. Dat was snel verholpen door hem een aantal keren onder te dompelen in zee. Hij is helemaal enthousiast voor water. Zwemmen gaat steeds beter en hij durft ook steeds meer. Het wordt een echte zeehond.

Alvor is een aanrader. Een kleinschalig toeristenplaatsje met zuidelijk aandoende huizen en een mooie oude kerk met het meest sadistische kruisbeeld dat ik ooit heb gezien. Jezus met gaten in zijn knieën, ellebogen en armen, geflankeerd door twee devoot kijkende figuren. Ik vermoed dat de ene Maria moest voorstellen, maar wie de andere engerd was, geen idee. Je moet een erg perverse geest hebben om een dergelijk tafereel uit te kunnen voeren.

Op het tij zijn we de baai weer uit gevaren richting Portimão. Maar daar over later.

Een oninteressant stadje (22/7)

Portimão heeft een grote, dure marina. Er zijn twee bassins. In de ene liggen de grote strijkijzers, in de andere de kleinere boten. Er tussen bevindt zich een resort van gele en terracotta-kleurige appartementen, omzoomd door een hek. Even verderop is een camperparkeerplaats, afgeschermd van de huizenbewoners door hekken met ondoorzichtig plastic en een muurtje waarvan de doorgangen zijn afgesloten door gaas. Golfkarretjes, gereden door mannen in overhemd met logo, brengen de bezoekers van de parkeerplaats naar hun verblijf. Halverwege steekt het fitnesscentrum uit boven de daken van de huisjes. Het strand bevindt zich onderaan een rots. Boven staan flats die verhuurd worden aan toeristen, een groot hotel en een casino. Op de punt bij de haven bevinden zich de restaurantjes, disco's, karaoke-tenten en toeristenwinkeltjes. Uit één van de etablissementen klonk een gekreun dat door de dame die het voortbracht geheel ten onrechte voor zang werd gehouden. Kortom, het was niet helemaal onze ambiance. De stad zelf ligt een minuut of twintig lopen langs een saaie asfaltweg verder. We hebben gezocht naar een centrum maar dat eigenlijk niet kunnen vinden. Er zijn wel wat winkelstraatjes maar die zijn vrij sfeerloos.

De volgende dag hebben we dus besloten te verhuizen naar de overkant van de Rio Arade. Vanuit de marina hadden we een mooie ankerplaats gezien onderaan het kasteel dat het dorpje Ferragudo domineert. Langs de rivier ligt een aantal terrasjes en het dorp heeft een levendig pleintje waar we tussen de middag pizza hebben zitten eten. We hadden Shippy het strand op getrokken, opgewacht door Igor die het leuker vond om van de boot naar de kant te gaan zwemmen. Ollie sprong hem vanuit de rubberboot tegemoet. Hij wordt steeds vrijer in het water. Ferragudo is een leuk plaatsje met allerlei kleine straatjes en witgeverfde trottoirtrappen die je de heuvel op leiden waar ook dit dorp tegenaan is gebouwd. Het enige nadeel van het dorp is het ontbreken van een goede supermarkt. Maar onze voorraden zijn toereikend en eieren, brood en druiven zijn te koop dus niet geklaagd, hoewel, als het Portimão was geweest zou mijn oordeel vast niet zo mild zijn.

Ben jij misschien Kees? (23/7)

De kust van de Algarve bestaat voor een flink deel uit rotsen die steil uit zee oprijzen. De zee heeft flink aan de zachte steen geknabbeld. Het gevolg is dat er kloven, grotten en stranden zijn ontstaan, omzoomd door twintig tot vijftwintig meter hoge gelige steenmassa's. Voor uitbaters van toeristische attracties levert dit kansen op. Overal zie je aanbiedingen van "cave visits". De grotten bij Benagil zijn vooral de moeite van het bezoeken waard. Vanaf Ferragudo hadden we deze plek als eerste doel. Er was goed te ankeren in een meter of tien water en met Shippy zijn we door een van de doorgangen tussen de rotsen heen gevaren. Het is indrukwekkend om via een natuurlijke tunnel een stukje verder weer te voorschijn te komen. Zeker wanneer halverwege de grot het zonlicht naar beneden valt waardoor het lijkt of het water van onderuit verlicht wordt. Jammer dat een en ander onmogelijk te fotograferen is, ook al omdat de langsvarende toeristenboten zoveel golven veroorzaakten dat ik voor de veiligheid maar een zwemvest in de bijboot had aangedaan. En camera meenemen leek me riskant. Bij het lunchen voor de rotsen hebben we het tafeltje in de kuip niet uitgekapt, bang als we waren dat de borden er vanaf zouden schuiven.

We zijn verder gevaren naar Albufeira, een badplaats die wel wordt getypeerd als het Renesse van de Algarve. Ook onder de Nederlandse jeugd schijnt het een geliefde plaats te zijn om flink los te gaan. Onze pilot vertelde dat daar in de jachthaven bijna niets van te merken zou zijn. Dat klopte. Ik was nog even bang dat de rond de haven aanwezige terrasjes en appartementen voor veel geluidsoverlast zouden zorgen maar dat viel ontzettend mee.

Op de steiger kwam ik in gesprek met een Nederlander die hier zijn boot heeft liggen. Na een tijdje kwamen we er achter dat we vrienden zijn op Facebook. Grappig dat je via Zeilersforum met elkaar kunt communiceren, vervolgens Facebook-vrienden kunt worden en dan elkaar niet herkennen. Dat zegt iets over de vluchtigheid van de sociale media. Morgen ga ik nader kennis maken met André. Hij heeft tips voor wandelingen in de omgeving.

Altijd handig, zo'n vriend.

Vilamoura (26/7)

Vilamoura is weinig anders dan een vakantiedorp. De haven ligt vol met grote Sunsekers, de snelle gestroomlijnde, vaak zwarte motorboten die ik zo foeilelijk vind. De hoofddealer van deze boten heeft dan ook vestiging aan de boulevard. Die boulevard wordt omzoomd door kledingwinkeltjes, restaurantjes en kroegen. Er zijn drie Ierse pubs, vier ijstentjes en een sexshop. Tot laat in de avond is alles open. In de Ierse Hole in One kun je pas vanaf half elf ontbijten, maar dan wel een full Irish breakfast met bonen en chips. De cider is er in elk geval lekker.

Om een uur of acht gaat men flaneren. Zelden heb ik rond een haven zoveel mensen zien slenteren. Mijn indruk is dat het vooral Britten (en misschien ook Ieren) zijn met redelijk wat geld. Je hoort bijna uitsluitend Engels om je heen en alle opschriften zijn ook in die taal. Overal staan appartementencomplexen en er zijn volgens onze pilot vijf golfbanen.

Vilamoura kende rond het begin van onze jaartelling een Romeinse nederzetting. Die hebben ze opgegraven en tot museum bestempeld. Wat jammer is dat de midgetgolf baan die zich er naast bevindt ook in Romeinse ruïnestijl is gehouden, compleet met halve zuilen bij de kassa. Het past aan de andere kant wel weer bij de couleur locale van de haven.

Een behoorlijke supermarkt is er eigenlijk niet. Als je tussen McDonalds en de vierde Ierse pub doorloopt kom je bij een winkel die vol ligt met verschillende soorten ale, cider, en niet te vergeten Corona, maar de tomaten zijn bij gebrek aan kopers wat gerimpeld.

Het is bloedheet, de temperatuur haalt met gemak de 35 graden en veel wind staat er ook niet.

Toch zijn we de volgende dag doorgevaren. Wat later op de dag omdat er in de middag wat wind werd verwacht en het gunstiger zou zijn bij het aanlopen van Olhão, vlak bij Faro, de plaats waar we Igor weer moeten afleveren voor zijn vlucht naar Nederland.

Een paradijslijk eiland (27/7)

Faro en Olhão liggen aan een lagune die zich over ongeveer vijftig kilometer langs de kust uitstrekt. De zee breekt op de duinenrij ervoor en heeft de stranden doorgebroken, waardoor er een aantal langgerekte eilanden is ontstaan voor de kust. Het er achter liggende gebied valt gedeeltelijk droog. Faro en Olhão zijn via uitgediepte geulen bereikbaar. Helaas hebben ze geen van tweeën een jachthaven waar je als passant welkom bent. Dat bleek een geluk bij een ongeluk. Bij Ilha da Culatra voor het begin van de geul naar Olhão ligt een ankerplaats. Vanaf het eiland gaat een pontje naar de stad. We hebben besloten er te ankeren. Het eiland is prachtig. Er is een dorpje met witte, lage huisjes en een vissershaventje. Verkeer is er niet, behalve een aantal tractoren die spullen over het eiland vervoeren. De wegen bestaan uit stroken mul zand met een betonnen plaat in het midden van nog geen meter breed. Hij is ter plekke gestort, gezien de vele hondenpootjes die er in staan. De pont uit Olhão brengt regelmatig badgasten naar de steiger. Die lopen via het dorp en een plankier over de schorren naar het strand. Zelfs in deze vakantietijd is het een paar honderd meter van de duinovergang doodrustig. Het water heeft volgens onze apparatuur een temperatuur van 25,8 graden en 's-avonds zie je sterren, de vuurtoren en de ankerlichten van de andere boten die in de baai voor anker liggen. Het enige wat de rust verstoort zijn de vliegtuigen die overkomen van en naar Faro. Maar zelfs die lijken 's-nachts niet te vliegen. Ik stel me voor dat het er in de Carieb, zoals dat in zeilerstermen heet, ongeveer zo uit moet zien. Met de pont hebben we Igor afgeleverd op het station in Olhão. Dat leverde nog even een probleem op. Ollie mocht niet mee op de boot zonder dat hij verpakt was in een tas. Dat betekende dat we pas twee uur later dan gepland aan vaste wal kwamen. Igor haalde de trein net en wij moesten meteen terug naar Culatra. Olhão hebben we dus niet echt kunnen bekijken. Morgen vroeg op om naar Vila Real de Santo António te gaan. Vandaar willen we zoon Joost ophalen die ons de komende week gezelschap komt houden.

Weer naar Spanje (29/7)

We hebben de Algarve achter ons gelaten. Met Joost aan boord zijn we van Vila Real de Santo Antonio, aan de grensrivier tussen Portugal en Spanje naar Isla Cristina gevaren. Ik ben met de trein naar Faro gegaan om hem op te halen. Het boemeltje langs de kust van de Algarve is een belevenis. Hij rammelt het station in maar blijkt dan, achter zijn graffiti comfortabel airconditioned. Hij stopt om de twee kilometer bij een dorpje en wordt gebruikt door plaatselijke bevolking en toeristen. Het was maar goed dat we de dienstregeling op het station nog even controleerden want ik had het schema op internet verkeerd gelezen.

De stroming op de Rio Guardiana, de grensrivier, is stevig. De steigers in de haven zijn niet afgeschermd dus de stroom loopt er doorheen. Met een beperkte manoeuvreerruimte tussen de andere boten is dat nogal lastig varen. Gelukkig stond er geen wind want als je die er ook nog eens bij krijgt.. De pilot waarschuwde niet voor niets. Zonder kleerscheuren of in dit geval bootscheuren zijn we vertrokken naar Spanje. De zee was spiegelglad. Opvallend is het grote

aantal vissersboten wat er bezig is met grote schrapers de ondiepe zeebodem af te grazen. Waarschijnlijk op zoek naar schelpdieren. Het blijft goed uitkijken, varen tussen al die bedrijvigheid. Zij zijn minder wendbaar dan wij en dus hebben ze voorrang.

Isla Cristina is slaperig en warm. De grote toeristenstromen uit Portugal ontbreken hier. Dat is ook meteen te merken aan de prijs van de haven. Die ligt een euro of tien tot vijftien lager dan die van de afgelopen weken. Het is even wennen aan de Spaanse sluitingstijden. Alles is weer uren gesloten tussen de middag.

Maar zo nu en dan versta ik weer eens iets, en ik kan bier en koffie bestellen.

Pech in Mazagón (31/7)

Volgens de planning zouden we in drie dagetappes vanaf Isla de Cristina naar Cadiz varen, daar een dag overblijven en dan vroeg in de morgen Joost op de trein zetten voor de vliegreis vanaf Sevilla. Daar kwam wat tussen.

Bij het uitvaren van Mazagón, de eerste stopplaats, maakte de uitlaat van de motor een donker, droog geluid en sproeide hij bijna geen koelwater meer. We zijn meteen gestopt want een motor zonder koeling loopt vast. De waterinlaat van het koelwater zat niet verstopt, de wierpot, de filter die allerlei ongerechtigheden uit het water haalt voordat het in het koelsysteem verdwijnt, was schoon, dus het probleem was ernstiger. Ik heb de waterpomp gedemonteerd en open geschroefd. Zo'n pomp werkt met een wieltje, de impeller, dat het water voortstuwt, van onder de boot naar de motor. Die impeller moet regelmatig worden gecontroleerd en jaarlijks vervangen. Dat was ook deze winter gebeurd, volgens de rekening van de motorman in la Roche Bernard. De impeller zit vast met een boutje en dat was losgetrild. Daardoor draaide hij niet meer, maar wat erger was, hij had een diepe gleuf geslepen in de wand van de pomp. Een nieuwe impeller leverde nog steeds te weinig waterdoorvoer omdat de pomp door de gleuf niet meer vacuüm zuigt. Ik heb alles opnieuw gedemonteerd en klaargelegd voor reparatie. Het is vandaag zondag en de winkel is dicht. Nu maar hopen dat ze hier onderdelen voor een Yanmar waterpomp hebben. Het is een van de meest verkochte merken scheepsmotoren, maar of ze ook waterpompen hebben weet je nooit zeker. Voor alle zekerheid hebben Joost en ik nog de waterslang op de kraan aangesloten en met Spaans chloordrinkwater de rest van het koelsysteem getest, maar dat werkte gewoon. Ik zit met smart te wachten op de opening van de winkel, morgen negen uur.

In een bloedhete stad (2/8)

Samen met Joost ben ik naar Sevilla geweest. Door de problemen met de waterpomp konden we niet weg uit Mazagón. Het onderdeel zou pas dinsdag beschikbaar zijn en Joost vliegt woensdagmorgen. Het is dus onmogelijk om met hem dinsdagavond in Cadiz te zijn. Omdat de bus maar een keer per dag gaat zijn we maandagavond naar Sevilla toegegaan en hebben daar een hotel genomen voor twee nachten. Hanneke is met Ollie op de boot achtergebleven. Honden mee een hotel in is lastig en Sevilla is warm. Hoe warm hebben Joost en ik ervaren. De thermometers in de stad gaven om drie uur in de middag tussen de 35 en 42 graden aan.

Toch hebben we er uitgebreid rondgewandeld. Wat een schitterende stad! Leuke smalle straatjes en mooie bezienswaardigheden als de Catedral de Santa Maria de la Sede, het Real Alcázar met zijn paleistuinen, het Parque Maria Luisa met zijn megalomane koninklijk buitenverblijf, de Torre del Oro met zijn gouden koepel en de stierenvechtersarena. Allemaal op een vierkante kilometer van elkaar en dus op loopafstand, ondanks de hitte.

Op woensdag vliegt Joost naar Amsterdam en ga ik met de bus terug naar de boot. Helaas moet ik tot donderdag wachten op het onderdeelje voor de pomp omdat er fiesta is in Mazagón. Op zijn vroegst kunnen we dus donderdag in de loop van de dag verder. Nu maar hopen dat ik de zaak gerepareerd krijg.

Een ding is zeker: zo warm als in Sevilla zal het aan zee niet worden.

Sevilla: Torre del Oro, een straatje met verfrissende waterdamp en de binnenplaats van ons hotel

Ssst, niet verder vertellen..... (5/8)

Donderdagochtend heb ik het nieuwe nokje voor de waterpomp gehaald en het meteen gemonteerd. Toen de motor was gestart sproeide hij nog steeds geen koelwater, conclusie: het probleem was niet opgelost. De man van de watersportwinkel was niet erg toeschietelijk, maar met de hulp van "meneer E12", de Spanjaard van de zeilboot op die plek, heb ik een afspraak gemaakt voor donderdagmiddag met Sergio. Hij zou komen kijken. Wie er die dag ook verscheen, geen Sergio. Vrijdagochtend ben ik weer naar de winkel gegaan. De conversatie was moeilijk want de man daar spreekt alleen Spaans en E12 is met vakantie naar Helsinki. Hij verwees ons meteen door naar het meisje in het kantoor dat drie woorden Engels spreekt. Zij vertelde dat er geen monteurs waren, dat het fiesta was en dat we maandag maar terug moesten komen. Zei er meteen bij dat ze tot in september vol zaten met werk en dat ze dus waarschijnlijk niets voor ons konden doen. Langzamerhand begin ik te begrijpen waarom het in Spanje economisch niet zo best gaat. Als je niet bereid bent om met iemand met een acuut probleem mee te denken, hoe wil je dan ooit geld verdienen? Na enig aandringen kreeg ik de telefoonnummers van drie monteurs. Buiten zat de havenmeester. Hij spreekt redelijk Engels en ik heb hem gevraagd of hij Alfonso, de eerste van het rijtje voor me wilde bellen. Dat was niet nodig, Alfonso stond drie meter verder, ruim in het zicht van de man van de winkel. Hij had inderdaad geen tijd, hij stond op het punt om weg te gaan, maar Ismael, de tweede, zou aan het eind van de ochtend naar de haven komen. De havenmeester raadde me aan over een uurtje naar zijn kantoor te komen dan zou hij kijken wat hij kon doen. Even voor elf ging ik langs. De havenmeester had Ismael gebeld, hij zou er om elf uur zijn. Dat klopte.

Ismael, vijftiger, buik, pretogen, spreekt alleen Spaans maar met handen en voeten hadden we al snel contact. Hij heeft alles gecontroleerd en kon in eerste instantie niets vinden. Ik vroeg hem of een nieuwe waterpomp (bomba de agua nueva) nodig was. Hij wilde eerst nog even door zoeken. Uiteindelijk ging hem een licht op: had ik de waterpomp er helemaal af gehaald? Natuurlijk! Hij begon te lachen en onder het roepen van "bomba nueva, hahaha" heeft hij de waterpomp die ik ondersteboven had gemonteerd er goed in geschroefd. Ik schaamde me rot. Na de montage functioneerde alles zoals het hoorde. Het nokje had ik er perfect in gezet, dat wel.

Ismael, wees op hem en mij, legde zijn vinger op zijn lippen, incasseerde vijftig euro en vertrok. Op de kade hoorde ik hem nog "bomba nueva" mompelen. Lachend liep hij weg.

Rota (7/8)

Via Chipiona zijn we in Rota beland. Chipiona is een Spaans toeristenplaatsje met een levendig hoofdstraatje vol terrasjes en toeristenwinkeltjes, een boulevard met hotels en natuurlijk bomvolle stranden. In de ochtend zie je de badgasten met hun klapstoeltjes en parasollen naar de playa lopen. Hier zijn het voor zover wij hebben kunnen zien alleen Spaanse toeristen. Chipiona trekt duidelijk de minder kapitaalkrachtige reiziger aan. De mensen zijn dikker, de winkels bieden goedkope spullen aan en aan kleding wordt door de bezoekers minder geld uitgegeven. De boulevard en de straten worden iedere morgen uitgebreid geveegd en van alle ongerechtigheden ontdaan. Dat is toch wel een enorm verschil met Portugal. Ook een enorm verschil is de siësta. We kwamen om zeven uur in de stad aan en ik dacht dat het economisch wel erg slecht moest gaan met al die dichte winkels en tentjes. Tot ik ontdekte dat op verschillende bordjes en briefjes werd aangekondigd dat de openingstijd 20:30 was. Dan gaat men iets drinken en het eten gebeurt vanaf een uur of elf. Bij de haven van Rota ligt een aantal restaurantjes waar het gisterenavond om twaalf uur vreselijk druk was. Toen we om tien uur met Ollie gingen wandelen was het nog rustig. Rota ligt aan de baai van Cadiz. Het werd ons door de pilot aanbevolen boven Cadiz. De haven daarvan ligt vrij ver van het centrum en de wandeling schijnt vervelend te zijn. We gaan nu waarschijnlijk hiervandaan met de pont naar de stad. Rota heeft een mooi oud centrum met oude stadspoorten en een grote kerk. Gisterenavond was er fiesta. Op het plein bij de kerk speelden, naar we begrepen, de leerlingen van de muziekschool op een groot podium. Onder leiding van een

vijftiger trad een band op die steeds wisselde van samenstelling met als gemeenschappelijk punt de leeftijd van de muzikanten, tieners en begin twintigers. Leuk om te horen. De wind is stevig. Richting Straat van Gibraltar waait op dit moment een windkracht 8 uit het oosten. Gisteren stond hij met tegen de 30 knopen (windkracht 6 á 7) ook al op de kop. Geen omstandigheden om verder te gaan. Dus gaan we morgen maar naar Cadiz. Ik zal er verslag van doen.

Verwaaid in Rota (11/8)

Het waait nog steeds stevig in de Straat van Gibraltar. De hele komende week wordt er daar windkracht 7 á 8 verwacht. Bovendien is het de levanter. Dat is de mooie naam voor de oostenwind. Dat alles betekent dat we voorlopig niet naar de Med toe kunnen. De laatste tijd ben ik de Engelse gewoonte over gaan nemen om de Middellandse Zee zo te noemen. Weer zo'n arrogante zeilersgewoonte maar ach, je moet je ergens aan conformeren nietwaar? Volgens de pilot en de weblogs die we hebben gelezen staat er in het midden van de Straat altijd een oostelijke stroming. Dat komt door de verdamping in de Middellandse Zee. Die wordt aangevuld vanuit de Atlantische Oceaan. De werking van eb en vloed is alleen merkbaar langs de kust van Spanje en Marokko. Daar is het ondieper en is er een uitgaande ebstroom en een ingaande vloedstroom merkbaar. In het midden liggen de TSS, de Traffic Separation Schemes. Dat zijn de zones voor grote schepen die verondersteld worden rechts te houden op hun eigen zeehelft. De bermen heten de Inshore Traffic Zones, daar zijn wij welkom. In die ITZ moeten we rekening houden met het tij. De Straat is diep. Hij wordt dieper naarmate je meer naar het oosten toe gaat, beginnend bij rond de 200 meter, naar bijna een kilometer aan de oostkant. De ITZ komt niet boven de 300. Het vereist dus nogal wat gepuzzel voordat je op weg kunt. Volgens onze boeken is het gemakkelijker om naar het oosten te varen dan de Middellandse Zee uit. Behalve bij een levanter. We zullen dus moeten wachten op een westenwind. En dat kan nog wel even duren.

Cadiz (15/8)

Voor mij heeft de naam Cadiz altijd beelden opgeroepen van Arabische mannen met jurken, een fez op, een baard en een kromzwaard. Vraag me niet waarom. Ik had er geen idee van dat het in Spanje ligt. En nu liggen wij er ook. Lord Byron schijnt het ooit "the most beautiful town I ever beheld" genoemd te hebben. Onze pilot antwoordt met typisch Engelse humor: "Though few would go that far, he did have a point".

De aanvaart naar de stad was in elk geval niet de mooiste ooit. We hadden een rustig windje verwacht maar dat viel tegen. De wind zat continu boven in de 30 knopen (windkracht 8) met uitschieters tot in de 40. Bovendien stond hij recht op de kop. Dat in combinatie met korte, hoge golfslag maakte de overtocht niet echt aangenaam. Kruisend op een gereefd grootzeil alleen bereikten we uiteindelijk Cadiz.

De jachthaven van de stad ligt aan een troosteloze containerterminal. Daar loop je langs via een wandelboulevard om in het centrum te komen. De oude stadsmuur ziet er uit of Vauban, de beroemde fortbouw, door Louis XIV is uitgeleend aan de Spanjaarden. Het dak van de oude pakhuizen een stukje verderop wordt gevormd door een brede promenade geplaveid met marmer en bereikbaar via brede stenen trappen. Op het Plaza de España staat een marmeren monument van dertig meter hoog ter ere van de grondwet (Monumento a las Cortes 1812) met allegorische beelden, stoere mannen en rondborstige dames, geflankeerd door twee bronzen ruiters. Het is de meest protserige beeldengroep die ik ooit gezien heb. In een van de kleinere parkjes langs de stadsmuur staat een fantastische kamerplant: een ruim twintig meter hoge ficus met een stam van een meter of vier doorsnee. Hij wordt omringd door bustes van ons onbekende, gewichtig kijkende mannen. De hele stad staat vol met dat soort beelden. Voor zover ik de begeleidende bordjes heb begrepen betreft het kardinalen, stadsbestuurders, militairen (die zijn het gemakkelijkst te herkennen) en een grondlegger van de flamenco, getooid met een strooien hoed. Je komt,

dwalend door de smalle straatjes, om de haverklap weer een grote kerk of een plein met een beeldengroep en een fontein tegen. Kortom, een interessante stad. Het is jammer dat ook hier veel winkels en huizen leeg staan en zowel gevels als het wegdek vaak een verwaarloosde indruk maken. Cadiz is een prachtige stad, maar zijn grandeur wordt ernstig ondermijnd door de economische malaise van de laatste jaren.

Cadiz

Gibraltar (18/8)

Via Barbate, een geheel oninteressant stadje met een kille haven, maar wel nuttig als tussenstop, zijn we de Straat van Gibraltar doorgevaren. Wat ik niet wist is dat het niveau van de Atlantische Oceaan twee tot drie meter hoger ligt dan dat van de Middellandse Zee. Dat levert, zoals ik al eerder heb beschreven, een naar binnen lopende stroom op. Wij zijn langs de kust gebleven, waar je, als je het goed uitkient, kunt profiteren van de getijdenstroom die bovenop de instroom komt. Aan het eind van de Straat stak de wind op. De Golf van Gibraltar was ruig met stevige zeegang. Alleen op de genua voeren we langs de golfbreker voor de Queensway Quay Marina, om via de marifoon te horen te krijgen dat er geen plaats was. Ocean Bay Marina, even verderop had wel plek. Maar daar ging alles fout. Bij het aanleggen, kont naar de kade en met een lazyline aan de punt, kwamen we helemaal scheef te liggen. (Voor de leken: een lazyline is een touw dat aan een blok beton onder water vastzit, waaraan je de punt van je boot, of de achterkant, vastlegt. Je ligt dan aan dat touw en met de andere kant van je boot aan de kade. Dat betekent dat je geen zijafstap hebt maar altijd direct op de kade stapt.) Een van onze landvasten kwam in het water terecht en wikkelde zich om de schroef. Geen geweldige afmeerprocedure dus. En de opstap naar de kade lag een meter boven ons achterdek. Het touw rond de schroef was er gelukkig zo af te halen. Hanneke hoefde maar twee keer te duiken om het voor elkaar te krijgen. Toen ik terug kwam van de wandeling met Ollie was het al gebeurd. Op- en afstappen blijft een probleem. We hebben besloten morgen naar Queensway Quay Marina te gaan. Die ligt centraler en heeft gewone ligplaatsen. Bovendien ligt hij niet vlak de landingsbaan van het vliegveld. Nu landt Easyjet honderd meter van onze ligplaats. We hebben telefonisch gereserveerd dus nu is er wel plek voor ons. We trekken twee dagen uit om Gibraltar te bekijken.

Apies kijken (20/8)

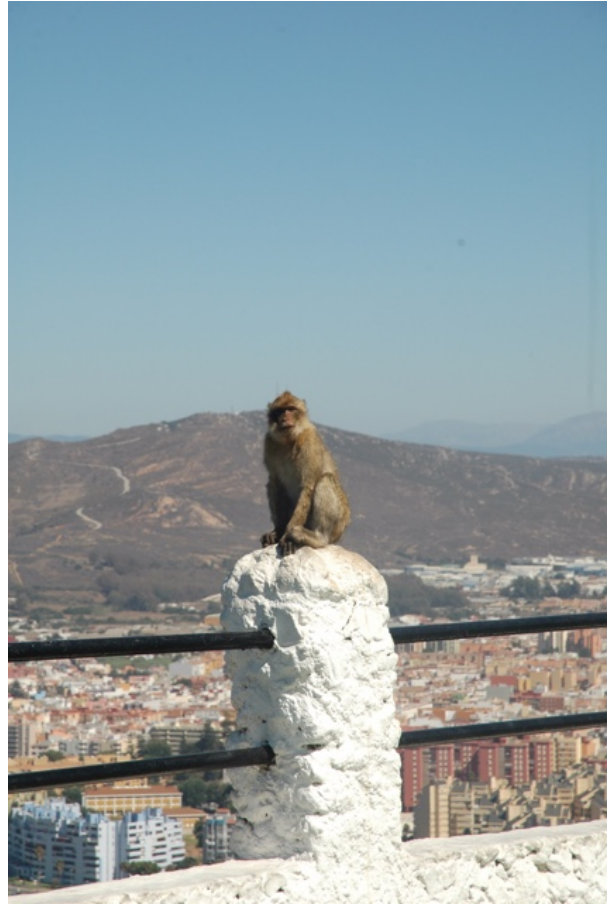
We hadden de rots van Gibraltar naar boven willen oplopen via de "Mediterranean Steps", het meanderende wandelpad door het natuurgebied, maar dat is verboden voor Ollie. De apen kunnen agressief worden tegen honden dus neemt men geen risico. Met de kabelbaan mag hij niet mee. Omdat we toch naar boven wilden waren we van plan om Ollie op de boot achter te laten en met de kabelbaan omhoog te gaan. Toen we hem nog even uitlieten vertelde een man dat we ook via een aantal trappen omhoog konden en dan een ander wandelpad nemen. Hij raadde ons aan een stok mee te nemen tegen de apen. Dus wandelden we omhoog. Halverwege kwamen we

onderaan de trappen op de Charles V Wall, een steil oplopende muur naar boven, de eerste Barbary Macaques tegen. Toen we de trappen opklommen werd ons de weg versperd door een groep boos kijkende apen. Het was onmogelijk om de groep heen te lopen. We hebben met onze stokken gezwaaid en zijn maar teruggegaan. Via de weg, waar trouwens geen verkeer was, zijn we naar de top van het kabelbaantje gelopen. Rond het kabelbaanstation werden we belaagd door uiterst agressieve apen, aangevoerd door een groot mannetje dat een stuk of vijf anderen erbij geroepen had. (Je merkt duidelijk dat apen met elkaar kunnen communiceren, zoals we jaren geleden ook al in India hebben geconstateerd.) Het kostte de grootste moeite hem, met mijn stok, op een afstand van Ollie te houden. We hebben snel eieren voor ons geld gekozen en zijn vertrokken. Een stuk lager, bij het bezoekerscentrum van het tunnelcomplex van de Rots, vertelde de kaartjesverkoper dat de apen normaal erg fel reageren op kleine honden. Als ze hen te pakken krijgen scheuren ze ze letterlijk in stukken, zei hij. Het was dus een gouden tip om stokken mee te nemen bij de wandeling. Lieve beestjes, die apen! We waren blij toen we weer in de stad waren. Zo, nu nog even iets over die stad.

Gibraltar is een raar dorp. Ongeveer 30.000 mensen wonen in hoge appartementencomplexen op een stuk steen van zes vierkante kilometer waarvan meer dan de helft bestaat uit steile berg. De rest is een wirwar van straten, fortificaties, muren en stadswallen, krioelend van de auto's scooters en bussen. Niemand schijnt er zich te voet te verplaatsen. Doorgangen tussen de straten voor wandelaars, zoals je overal ter wereld aantreft in steden, ontbreken geheel. Alleen rond Mainstreet is een voetgangersgebied, maar daar is het weer zo druk dat je er nauwelijks vooruit komt. Overal vind je pubs, restaurantjes en winkeltjes veelal met taxfree spul, vooral drank. Het geheel is overgoten met een typisch Britse saus. De supermarkt heeft weer gewone komkommers en de apotheek verkoopt Blistex, de lippencrème waar ik al weken naar op zoek was. De koffie was ook meteen typisch Brits: niet te zuipen van slapte.

Gibraltar maakt een bedrijvige indruk. Overal wordt gebouwd, alles is in ontwikkeling, iedere gescheurde stoeptegel wordt vervangen. Op de openbare fitnessplaats staat een telefoonnummer vermeld dat je kunt bellen als een van de apparaten kapot is en de rode telefoonscellen doen het echt nog. Iedereen is ergens mee bezig, het is één en al hectiek. Dat is zo volkomen anders dan in Spanje dat het lijkt of je op een ander continent bent. Toch is het van Europa Point, het meest zuidelijke puntje, naar de landingsbaan van het vliegveld maar drie kilometer en als je die landingsbaan oversteekt ben je in Spanje. Daar heersen weer mañana en de siësta. We zien er naar uit.

Gibraltar

Marbella (24/8)

Ik had nooit gedacht dat ik nog eens in Marbella zou komen. Maar we liggen er wel. Via Puerto de la Duquera en Estepona zijn we in de oude vissershaven van Marbella beland.

Toen we uit Gibraltar vertrokken begrepen we wat een Engelsman daar had bedoeld: Queensway is geen plaats om je zeilboot neer te leggen want zeilen in de baai is bijna niet te doen. Onder invloed van de Rots schoot de wind binnen twee minuten van 6 naar 36 knopen en weer terug. En toen kwam hij nog helemaal van de andere kant ook. Zodra we de punt hadden gerond werd het rustiger. De twee dagen erna hadden we steeds wind op de kop. Maar het was een mooi zeilwindje, dus hebben we gekruist. Det betekende dat we heel veel afstand extra hebben afgelegd, maar omdat we de etappes niet te groot maken was dat geen enkel probleem. In Estepona hoorden we dat iemand onze gasflessen kon vullen. Omwisselen kan in Spanje niet omdat ze onze maat niet hebben en vullen kan bijna nergens. Nu wel dus. De vuller woont in Marbella, reden om daar naar toe te gaan en een dag over te blijven. De gasman beloofde woensdagochtend de flessen te komen ophalen.

Zowel Estepona als Marbella zijn aardige plaatsjes als je door de façade van het toeristengedoe heen kijkt. Er zijn leuke smalle straatjes versierd met planten en bloemen die in, waarschijnlijk van gemeentewege verstrekte, uniform gekleurde potten aan de gevels hangen. Alles ziet er schoon uit en het wordt goed onderhouden. Ik snap niet waarom zoveel badgasten naar Marbella trekken. Het strand bestaat uit versnipperde stukjes van een meter of tien breed, bestaande uit zand, afgewisseld met stenen. Zo nu en dan is er een strook die breder is, maar die wordt dan geheel gedomineerd door commerciële ligstoelen en parasollen. In veel plaatsen zijn we prachtige brede zandstranden tegen gekomen. Hier ontbreken die. Er zijn twee havens: de marina, druk en omgeven door rumoerige horeca en de oude vissershaven, rustig en zonder veel er omheen. Op aanraden van de gasman zijn we in de laatste haven gaan liggen. Hij woont er vlak bij. Op de motor kwam hij de gasflessen halen en bracht ze na twee uur met de auto weer vol terug.

Wij hebben 's-middags gedwaald door Marbella en ons verbaasd over de vele boetiekjes in 70-er jaren stijl. In sommige straatjes lijkt de tijd veertig jaar stil te hebben gestaan. Dat geldt niet voor de terrasjes, daar staat stevast dat ze een WiFi verbinding hebben.

Marbella

Ollie (25/8)

Toen we vertrokken was Ollie krap vier maanden oud. Hij was zelfs nog niet helemaal zindelijk. In de speciaal voor hem gekochte reistas had hij veel ruimte over. De treinreis ging zonder problemen en ook in het huisje in la Roche-Bernard paste hij zich prima aan. De "ongelukjes" bleven ineens uit en sinds die tijd doet hij zijn behoefte netjes bij het uitlaten. Ons witte bolletje wol riep bij de Fransen veel reacties op. Ontelbare malen hebben we "mignon" gehoord en hij werd continu aangesproken met Milou. Na een paar weken kwamen we er pas achter dat Bobby, de hond van Kuifje, in het Frans zo heet.

Als we zeilen ligt hij steevast in de kuip. Hij heeft een tuigje om met een grote lus van boven zodat we hem eventueel uit het water kunnen vissen met de pikhaak. Maar de kans daarop is gering. Hij kijkt goed uit en weet precies wat hij wel en niet kan. Ook in havens loopt hij erg voorzichtig over het dek. Een zwemvestje is onzin. Hij kan zwemmen. In dat zwemmen heeft hij de afgelopen tijd steeds meer plezier gekregen. In la Roche-Bernard kregen we hem met moeite het oude lavoir, de wasplaats naast het stadje, in. Voor golven aan zee was hij bang. Tegenwoordig hoort hij fonteinen eerder dan wij ze zien en rent hij er meteen naar toe om er in te springen, tot vermaak van de meeste omstanders. Golven zijn ook om in te spelen. Schuimende rollers zijn hindernissen geworden om overheen te springen. Van de boot of van de kade springt hij alleen af als we hem er toestemming voor geven. Hij lijkt te weten dat hij niet terug kan klimmen. Het zwemmen wordt overduidelijk gestimuleerd door de temperatuur. Hij moet regelmatig afkoelen. Zijn vacht is eigenlijk te dik voor dit klimaat, maar we durven hem niet te laten trimmen omdat het het beste schijnt te zijn om ruwharige Jack Russells te laten plukken, niet knippen.

Op zee houdt hij zich geweldig. Hij heeft zijn vaste plekje onder de buiskap waar hij slaapt als we varen. Jammer dat hij zo nu en dan wat last heeft van zeeziekte. Vooral als de boot schommelt van links naar rechts. Dat gebeurt als we voor de wind varen. Gelukkig voor hem hebben we dat de laatste tijd minder gedaan, maar we krijgen ook een beetje de indruk dat hij, net als mensen "ingeslingerd" raakt.

Het nadeel van een hond aan boord is dat het je beperkt in de mogelijkheden om in steden bezienswaardigheden te bezoeken. In kerken, musea en andere openbare gebouwen is hij niet welkom. Dat geldt ook voor veel stranden. Laat op de avond negeren we dat laatste verbod meestal, maar overdag houden we hem weg van zee. In Spanje en Portugal zijn restaurants verboden terrein voor honden. Maar op terrassen is het geen probleem en met dit weer ga je toch niet binnen zitten, of het zou moeten zijn om van de airco te genieten. Voor het openbaar vervoer hebben we de reistas. Die voldoet aan de maximale maat van Transavia dus daarin kan hij zelfs mee in het vliegtuig. En nu maar hopen dat hij niet nog meer groeit, het is nu al krap. Jammer genoeg hebben we dit jaar nauwelijks gefietst. Voor het meenemen van Ollie op de fiets hebben we nog geen oplossing gevonden nadat hij in de tweede week uit de tas sprong en met een poot in de spaken terecht kwam.

Zo nu en dan komen we andere boten met huisdieren tegen. Meestal honden, maar ook al een aantal keren een kat. Een hond aan boord is toch wel zo ongewoon dat Ollie al een aantal keren eerder is herkend door mede-zeilers dan wij. En zo hoort het ook, vinden we.

Costa del Sol (26/8)

De havens langs de Costa del Sol zijn tot nu toe niet echt om over naar huis te schrijven. Qua voorzieningen zijn ze goed maar ze hebben allemaal aanlegplaatsen met lazylines. Dat betekent afstappen vanaf de punt en dat is nogal wat geklauter. Bijna alle boten die hier liggen hebben een loopplank waarover je makkelijk op en af kunt stappen. De drijvende steigers die we gewend zijn kennen ze hier niet. Dat is ook niet nodig bij een getijdenverschil van nog geen halve meter, maar het maakt het aan land gaan wel lastiger.

De plaatsjes hebben allemaal een strand aan de linker- en aan de rechterkant van de haven. Meestal bestaat het havenfront uit kroegjes en restaurantjes, niet voor de havenmensen maar voor de langs slenterende toeristen. Die kunnen er ook boten huren, dolfijnen spotten (dan zien ze er

meer dan wij hier), parasailen of een stukje de zee op in een catamaran, inclusief kapitein, hapjes en een borrel. Sommige van die plaatsen vallen mee, andere zijn een verschrikking. Marbella blijkt een leuk stadje met mooie kleine straatjes, Fuengirola is een sfeerloos toeristenpakhuis met McDonalds, de Burger King en KFC naast elkaar aan de drukke boulevard. Je kunt vanonder je parasol zo oversteken voor een hamburger. Dat doe je als Nederlander natuurlijk niet. Wij gaan naar het "Hollands Eetcafé" (specialiteit: broodjes shoarma) of naar "De Ouwe Rotterdammer", beide vanaf grote afstand herkenbaar aan de nationale driekleur. Ook andere nationaliteiten kunnen aan hun trekken komen: de Ieren bij de "Harp and Shamrock" en de Duitsers in het "Schnitzelhaus" of de "Ku'damm". De V-snaar van de waterpomp moest vervangen worden dus we hadden gepland een dag over te blijven. Ik heb haast achter de reparatie gezet en om kwart over tien waren we vertrokken.

Torremolinos hebben we alleen vanaf zee zien liggen. Het heeft geen haven. In Málaga zijn we volgens de pilot niet welkom. Dus zijn we doorgevaren naar Caleta de Vélez. Dat is een lief vissershaventje met een slaperig stadje vol expats met een strand van steentjes en zwart zand. Bij het tentje waar we hebben zitten eten speelde een band van Engelse zestigers. Ze hadden hun groupies bij zich, waardoor het geheel helemaal een zeventiger jaren sfeer uitademde. Dat werd nog versterkt door de lampen in de strandtent met gevlochten rieten lampenkappen, het zand onder de tafeltjes en stoelen en de zwoele avondlucht met van de bliksem oplichtende wolken boven zee. Ik miste de joint. Het was zo relaxt dat we besloten hebben een dag over te blijven. Ook al omdat er geen zuchtje wind stond.

Caleta de Vélez

Málaga en verder (30/8)

Die dag werden er vier, waarvan we er één hebben gebruikt om Málaga te bezoeken. De jachthaven lag helemaal niet vol, dus of het verhaal uit de pilot klopt, ik weet het niet. We hebben het niet gecontroleerd.

De busverbinding met Málaga was uitstekend. De stad is ook mooi met een prachtig historisch centrum en een oude vesting op de heuvel. Ondanks de hitte zijn we naar boven gegaan om vandaar af te genieten van het uitzicht over de stad, de kust en het Plaza de Torros. Men was er met bulldozers aan de gang, helaas braken ze het niet af. Ook Málaga heeft weer grote, in onze ogen protserige gebouwen. In Nederland zijn de paleisachtige bouwsels met zuilen en veel marmer ondenkbaar. Zelfs in de glorie-tijd van de VOC overheerste bij ons blijkbaar het Calvinisme. In Spanje overheerst de kerk, of in elk geval de religieuze symbolen en beelden. Vele huizen hebben afbeeldingen van Jezus of Maria, vaak beiden, en de bakker heet Virgo del Carmen. De tatoeage-mode heeft ook zijn godsdienstige uitingen. Je komt mensen tegen met Jezus-plakplaatjes in alle soorten en maten, soms met een doornenkroon druipend van het rode bloed. Ook Maria is stevig vertegenwoordigd, soms op dijbenen of bovenarmen van prachtige Spaanse schone van net twintig. En dan maakt men zich in Frankrijk druk over alles bedekkende strandkleding.

De dag na ons bezoek aan Málaga zijn we verder gemotord langs de kust. De wind stond weer teveel op de kop en was te zwak om goed te kunnen zeilen. Bovendien staat er hier langs de kust een tegenstroom van één tot anderhalve knoop zodra je enkele mijlen buiten bent. Je kunt dus beter vlak bij land blijven, daar is de stroom afwezig.

De bergen worden steeds hoger. Links van ons liggen de toppen van de Sierra Nevada met hun twee- tot drieduizend meter. Jammer dat het heilig is. Je ziet de bergen alleen blauwgrijs uit het water oprijzen. Meer landinwaarts verdwijnen ze in de nevel.

Málaga

In een prachtige omgeving (30/8)

Marina del Este is een van de mooiste gelegen havens die we zijn tegen gekomen. Hij ligt verscholen achter een grote rots aan de voet van een heuvel waar witte huizen tegenaan zijn gebouwd. De invaart is prachtig en we liggen er met de kont naar de rots waar een rand groen is waar Ollie zich helemaal kan uitleven. Ideaal dus. Tot ik me ging inschrijven bij het havenkantoor. Er werd geëist dat ik kon aantonen dat ik mijn verzekeringspremie had betaald. Natuurlijk kan ik dat niet, bovendien is me dat in de ongeveer veertig Spaanse havens waar we hebben gelegen nog nooit gevraagd. Men wil wel de einddatum van de polis weten maar die is er niet want hij loopt automatisch door. Volgens de liefvallige dame in de haven hadden alle anderen het fout en moest ik een en ander kunnen aantonen. Ik heb beloofd dat ik de verzekeringsmaatschappij een mail naar haar zou laten sturen. Schoorvoetend ging ze akkoord. Ik mocht wel € 45,88 afrekenen voor een nacht. Dat is het hoogste bedrag dat we tot nu toe in een haven hebben betaald. De haven heeft geen dorpje, dat ligt aan de andere kant van de berg. Wel zijn er diverse restaurantjes en terrasjes langs het water. We probeerden naar boven te wandelen maar stuiten na een trap van een paar honderd treden op een hek: privé-gebied. De enige manier om over de berg heen te komen is via de weg met haarspeldbochten. Alle zijweggetjes zijn afgezet met hekken vol beveiligingscamera's en borden "privado". Het geheel maakt een wat verlopen indruk. Veel huizen staan te koop en veel lijken er leeg te staan. Het strand bij de punt is ook veel minder druk dan we verder langs de kust gewend zijn. Hoog op de berg is men gestart met een nieuw bouwproject, maar het lijkt stilgezet te zijn. Behalve dat er een gigantisch litteken in de berg is gemaakt is er niets van activiteiten te bespeuren. De omgeving lijkt idyllisch, maar bij nader inzien is het allemaal schijn. De natuur is mooi, de bergen zijn mooi, maar we vertrekken morgen.

Het Westland van Spanje (1/9)

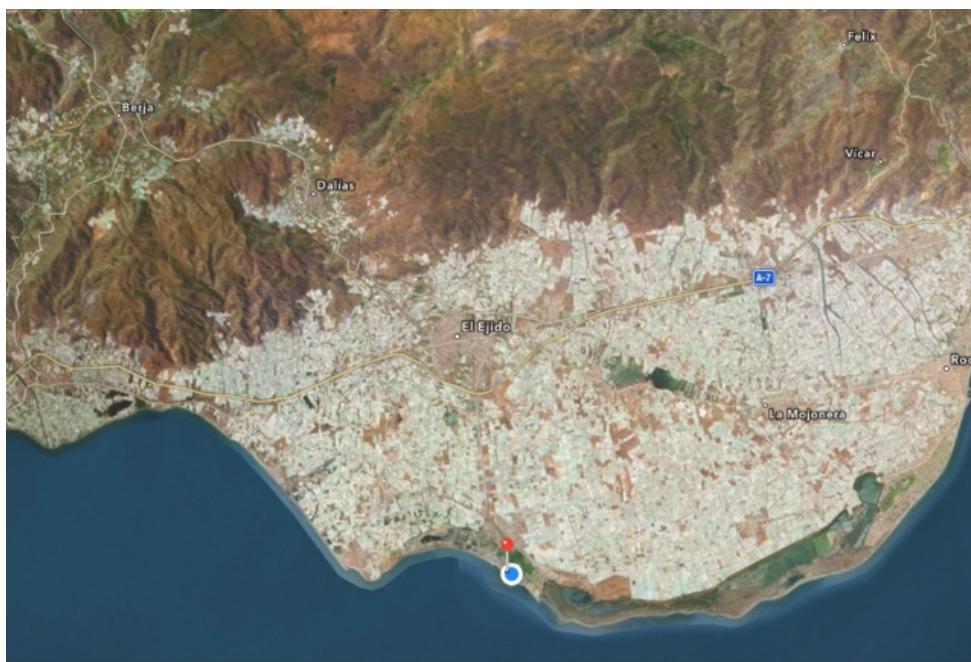
We varen langs de uitlopers van de Sierra Nevada. Jammer dat de toppen allemaal in de wolken zitten. We fantaseren over drieduizend meter hoge bergen maar zien ze niet. Wat we wel zien zijn eindeloze plastic vlakten. De landbouw in dit gebied gebruikt grote witte lappen om de gewassen mee te bedekken. Hetzelfde effect als bij ons in het Westland met kassen wordt bereikt, alleen hier met plastic. Mooi is het niet, de kust die eentonig wordt gemaakt door glimmende afdekzeilen. Volgens onze pilot waaien de stukken plastic soms bij harde wind los, de zee in. De schrijver heeft volgens zijn verhaal tweemaal zo'n ding in de schroef gehad. Wij kijken dus heel goed uit of we niets zien in het water. Aan de andere kant zal het ook wel meevallen, het waait al weken nauwelijks. Op sommige plaatsen schijnt het ook lastig te zijn om te ankeren omdat het anker niet houdt door de gezonken lappen plastic. Dat lijkt me helemaal iets waar we ons niet druk over hoeven maken. We waren niet van plan hier te gaan ankeren.

Almerimar stond op ons lijstje van mogelijke plaatsen om de boot voor de winter achter te laten. Het levert een voor Spanje zeer aantrekkelijke prijs maar heeft als nadeel dat een vliegveld waarvandaan je goedkoop kunt vliegen bijna niet te bereiken is. Málaga en Alicante liggen beide tweehonderd kilometer weg en treinen rijden er niet. We hebben besloten om een stukje verder te gaan kijken. Intussen hebben we voor een ligplaats verschillende havens aangemaaild. Van een paar moeten we nog antwoord krijgen, maar zoals het er nu naar uitziet gaan we naar Torre Vieja. Daarvandaan is het vliegveld van Alicante in minder dan een uur bussen bereikbaar.

Almerimar is zwaar door de crisis getroffen. Heel veel bedrijfspanden staan leeg en zijn dus op de Spaanse manier dichtgemetseld. De appartementen er boven zien er ook ongemeubileerd uit. Op straat kom je opvallend veel zwerfvuil tegen. Ook hier heb je weer het effect dat de privé-complexen, ommuurd of van een slagboom en hek voorzien, goed onderhouden zijn. De publieke buitenruimte wordt verwaarloosd. Het neo-liberalisme ten top.

Omdat het zo heet is hebben we een windvang gekocht. Dat is een tentje dat je opzet boven een openstaand luik. Eén kant ervan is open en die keer je naar de wind toe. Via deze privé-windtunnel stroomt er dan lucht de boot in. Zeker bij ankeren werkt dat perfect (zegt men) omdat de kop van de boot dan altijd naar de wind toe draait. We gaan het uittesten.

Met het boeken van de vliegtickets wachten we nog even. Waarschijnlijk vliegen we eind september vanaf Alicante terug. Maar voorlopig hopen we op een beetje wind om verder te kunnen zeilen. Die heeft ons de laatste tijd nogal in de steek gelaten. En we hebben tenslotte een zeilboot, geen motorboot.

Luchtfoto van Almerimar, het witte is plastic

Almeria (3/9)

Onze pilot, geschreven door Graham Hutt levert regelmatig informatie op die rijmt op de naam van de auteur. De Club Nautico in Almeria zou bezoekende jachten bits weigeren en als je er al mag liggen betaal je je blauw volgens hem. Toen we kwamen aanvaren werden we vriendelijk binnengeleid, het meisje bij de receptie leverde ongevraagd allerlei informatie met een stralende glimlach en de prijs was veel lager dan we de laatste tijd gewend zijn. Misschien moeten we de komende tijd maar de havens opzoeken die volgens Graham geen plek hebben. Daar is het waarschijnlijk lekker rustig.

We hadden ons ingesteld op het weerbericht dat nauwelijks wind voorspelde, maar voor de verandering hebben we weer eens lekker kunnen zeilen. Een windje 5 schuin op de kop waardoor we weliswaar moesten kruisen, maar behoorlijk liepen. In zo'n geval wordt de tocht van twintig mijl al snel de helft langer, maar op zee is het gelukkig op dit moment niet zo bloedverziekend heet als in een haven of wandelend in een stad. De windvang bewijst goede diensten als we aan de wal liggen. Samen met de ventilator-stand van het kacheltje is het in de boot bijna uit te houden. Vlak bij de haven van Almería ligt een supermarkt. Ik denk er over om daar morgen de hele middag boodschappen te gaan doen. Het is er twintig graden, véél beter dan de ruim dertig buiten.

Almería heeft een oud fort dat de stad domineert, maar het meest intrigerende bouwwerk is de Cable Inglés, een losplaats voor steenkool (cargadero de mineral), gebouwd door de school van Gustave Eiffel (van de toren). Daar stortten treinen met kiepwagentjes van grote hoogte vroeger hun lading via slurven in boten. Sinds 1998 is het een monument, volgens mij geheel terecht. Het Moorse fort, het Alcazaba, is uiteraard verboden voor honden. We zijn er dus niet in geweest. Er tegenover ligt een uitloper van de kasteelmuur met een enorm Jezusbeeld. Daarvandaan heb je een prachtig uitzicht over Alcazaba, de stad en de haven. De heuvel met het fort en het standbeeld is dor en droog. Ongeveer zo stellen we ons de kust van Noord Afrika voor. Vreemd is die gelijkenis niet, het ligt hier immers recht aan de overkant van de zee, op minder dan tweehonderd kilometer afstand. In de stad is het vergeven van de fontein, tot groot plezier van Ollie. Omdat hij het warm heeft is hij niet te houden zodra hij het geluid van spuitend water hoort. Als we zijn riem losmaken rent hij naar de fontein toe en springt er in, meestal tot vermaak van de omstanders.

Gisteren hebben we de terugreis naar Nederland geboekt. Op 29 september vliegen we van Alicante naar Schiphol. We hebben besloten de boot achter te laten in Torre Vieja. Welke van de drie havens het wordt weten we nog niet, we moeten ze bekijken en over de prijs gaan praten, maar in elk geval hebben we nu een duidelijk doel voor de komende weken. Voorlopig zijn we daar nog niet, we gaan eerst deze kust verder bekijken.

De Cable Inglés, het Alcazaba en een fontein

Aan de Costa Blanca (5/9)

Cabo de Gata is de overgang van de Costa de Sol naar de Costa Blanca. De Spaanse kust draait hier van overwegend oost naar meer noord. Rond de kaap zijn de bergen kaal en droog. Het terrein wordt ruiger en het is vulkanisch. De kust kent rotsen en kleine baaitjes. Maar het meest opvallende, van zee uit gezien, is het ontbreken van de toeristenplaatsen met hun eindeloze rijen flats. Die zullen noordelijker best wel weer terugkomen, maar het ontbreken er van is hier in elk geval een verademing. Een berglandschap is eindeloos veel mooier dan aangelegde boulevards. We zijn voor anker gaan liggen in de baai Puerto Genovés. Puerto blijkt behalve voor haven ook gebruikt te worden voor rede of ankerplaats. Weer iets geleerd! Het heeft een prachtig strand dat op deze zondagmiddag bevolkt wordt door zeer veel badgasten en waar veel motorboten voor anker liggen. Na het vallen van de avond is het op vier zeilboten na verlaten. Alle Spaanse boten zijn weggevaaren, de jetski's zijn met hun Freudiaanse gespuut vertrokken en alleen een Belg, een Brit, een Nederlander en een onduidelijke buitenlander zonder nationale vlag liggen nog tussen de dreigende, pikzwarte bergen. Nergens een lichtje te bekennen, of het moeten de miljoenen sterren zijn die aan de hemel staan. De maan is een dag of drie oud dus gaat snel weer onder en de stilte is oorverdovend.

We hadden besloten op deze idyllische plek een dag over te blijven maar omdat we slecht hebben geslapen vanwege het gehobbel op de golven zijn we in de middag twee mijl verder gegaan naar San Jose. Eerst hebben we nog wel even een mooie wandeling langs de kust gemaakt en bij de rotsen in het aquarium rondgezwommen, snorkel voor en visjes kijken.

San Jose is een plaatsje zoals plaatsjes langs de Middellandse Zee horen te zijn. Veel lokale terrasjes, strand, witte huisjes, heuvels op de achtergrond en natuurlijk bloedverziekend heet. Het heeft een minuscuul haventje dat er helemaal vol uit zag maar waar we aan een vaste steiger langs zij voor een nacht mogen liggen. Het is ongeveer de mooiste plek in de haven, eindelijk weer eens gewoon van de boot afstappen.

Nu maar hopen dat er morgen een beetje wind staat en als het kan uit de goede richting.

"Puerto" Genovés

Zijn we lek? (7/9)

Toen ik gisteren achterop het dek zat begon de boot ineens water te spugen. Een grote straal spoot uit de afvoer waar de bilgepomp op uit komt. De bilgepomp, ook wel lenspomp, loost het water dat onderin de boot, in de bilge staat. Hij doet dat automatisch met een drijvertje. Zodra er een laagje water staat gaat dat omhoog, activeert een elektrisch contactje en de pomp gaat werken. De vraag was: hoe kwam dat water onderin de boot? In de lekbak onder de motor bleek anderhalve emmer water te passen, de rest was er overheen gelopen, de bilge in. Onder de motor sijpelde een straaltje water vandaan. Het was alweer de koelwaterpomp. Een paar weken geleden heb ik er een nieuw nokje in gezet en het boutje waarmee dat vast zat was losgetrild. Dus lekte het nogal via het schroefgat. Ik heb een nieuw boutje op maat gemaakt, het deze keer tegen lostrillen voorzien van een drupje loctite en nu functioneert alles weer. Je zou nog bijna technisch worden op zo'n boot.

De haven van Garrucha, waar dit alles plaatsvond viel tegen. Er is een groot nieuw steigercomplex aangelegd maar het geheel wordt niet onderhouden. Waarschijnlijk onder het motto: als er geen mensen komen hoef je het ook niet schoon te maken. De steigers zitten onder de meeuwenpoep van maanden en het sanitair bestaat uit een portacabin met één douche voor mannen en één voor vrouwen en invaliden. De havenmeester, die zich in een andere portacabin zit te vervelen, nam nauwelijks de moeite voor ons. Alles in Garrucha maakt een uitgebluste indruk. Het is niet vervelend maar het stimuleert ook nergens. Het lijkt wel of naast het bedienend personeel ook de kleedjes op de terrastafeltjes er geen zin meer in hebben. Ze hangen er lusteloos bij. Alleen de prachtige bergruggen langs de kust dwingen respect af.

Na de reparatie van de pomp zijn we meteen vertrokken.

De zeiltocht was een dagje sukkelen langs de mooie droge kust met uitzicht op de bergen. Er stond weinig wind maar we hadden geen zin om de motor te starten en de afstand was minder dan 20 mijl. Overdag is het in een stad eigenlijk te heet, op zee is het veel beter uit te houden. Tergend langzaam schoof het landschap langs ons heen, we verplaatsten ons over een bijna gladde zee en waren lui. Zelfs het stuurwiel hoef je onder deze omstandigheden maar eens per kwartier een keertje aan te raken. Je schiet, zoals gezegd, niet op, maar waarom zou je?

In Aguilas hebben we aangelegd in Puerto Deportivo Juan Montiel de Aguilas. Het is er even mooi als de naam. Rustig, met zwembad, goed sanitair en een vriendelijke havendame. Alleen de wasmachines ontbreken, daar moeten we voor naar de stad. Dat gaan we dan morgen maar eens doen.

Een haven met een zwembad. (10/9)

Regelmatig zijn we van de boot naar de kant gesjokt om ons in het zwembad te laten zakken. Dat is ongeveer de enige activiteit waar we puf voor hebben. Tussen twaalf en zes is het gewoon te drukkend heet om iets te doen. Puerto Deportivo Juan Montiel de Aguilas is een beetje raar. Van de prijs klopt helemaal niets. Voor de eerste dagen betaal je 28, 42 of 56 euro totaal, voor de dagen erna ontbreken de gegevens, maar iedere dag boven een week kost ineens 20. Aan sommige elektriekpalen zit een waterkraantje met watermeter, aan andere ontbreekt dat weer, daar betaal je blijkbaar niet voor water. In elk geval is het zwembad gratis. Er zit een meisje van zeventien voor zich uit te kijken aan een tafeltje. Verder doet ze niets. Toen ik tegen de regels dook, glimlachte ze slechts. Aguilas is een stadje dat geen indruk maakt. Het heeft het kasteel van San Juan uit de 17e eeuw dat op een rots aan de kust staat en er is een witte Spaanse molen die kan draaien, maar verder is er niets. Omdat het nogal ver weg was heb ik de waszak op de fiets geladen en ben naar het centrum gereden. Dan heb je in elk geval nog wat rijwind. Natuurlijke wind ontbreekt geheel. De twee klokkenmakers die Aguilas rijk is gingen op vrijdagmiddag na de siësta niet open. Misschien waren ze dat ervoor ook niet, er stond niets op de rolluiken. Jammer, want nu kunnen we in de kajuit nog steeds niet zien hoe laat het is. Zo brengen we onze dagen door in ledigheid.

Na drie dagen vol van deze ledigheid hebben we het zeil gehesen en zijn richting Mazarrón vertrokken, de plaats waar Hannekes nicht Marijke en haar Henk de laatste winters hun camper hebben neergezet. Het werd weer een sukkeldagje zeilen met een wind van een knoop of tien schuin op de kop. Je komt op die manier bijna niet vooruit, maar zelfs op het laatst was het onze eer te na om de motor er bij te zetten. Zeilen is zeilen, motoren is een andere discipline. Met een gemiddelde snelheid van nog geen vier knopen zijn we in Mazarrón aangekomen. We liggen aan een steiger met de terrasjes en het strand vlak bij. Er liggen hier nog al wat patsersboten, maar het seizoen is duidelijk afgelopen. De havenprijs valt ontzettend mee en druk is het ook niet. Waarschijnlijk blijven we een daagje.

De stilste ankerbaai ooit (12/9)

We liggen aan een ankerbaai in het mooiste baaitje dat je je kunt voorstellen. Het is 140 meter lang, 60 breed en heeft een ingang van nog geen 40. Ondanks dat is het minstens 20 meter diep, behalve meer naar de punt van het kiezelstrandje. Maar daar is weer het probleem dat het heel snel oploopt. Als je wilt ankeren moet je minstens driemaal de diepte van het water aan ankerketting "steken" dus als je op 10 meter diepte ankert, moet je om je heen een cirkel van zeker 20 meter water hebben van voldoende diepte. Dat is hier niet zo. Gelukkig hebben ze drie ankerballen neergelegd. Als je daar aan gaat liggen heb je bijna geen draaicirkel. Het bijgeleverde touw gaat loodrecht naar beneden naar het betonblok op de bodem. Dat is dus veilig.

Zo, dat was even wat techniek, nu het enthousiasme: prachtig!!!

Om ons heen heerst de stilte. De rotsen rijzen loodrecht uit het water op, de bergen torenen honderden meters boven ons uit, er waait een verfrissend windje en vanaf het achterdek zien we de ingang van de baai. Die heet niet voor niets Cala Cerrada, de gesloten inham. Voorbij de opening strekt zich de zee uit, we hebben uitzicht richting Marokko, maar dat ligt verscholen achter de horizon. We liggen er helemaal alleen. Het water is kristalhelder, met duikbril kijk je moeiteloos naar de wuivende planten vijftien meter onder je. Als je langs de rotsen snorkelt kom je verschillende soorten vissen tegen. Helaas weinig andere zeedieren maar een kniesoor die daar op let. De bergen rondom zijn ongerept. Er loopt zelfs niet eens een duidelijk wandelpad langs de kust.

Ik heb een uurtje in de hangmat op het voordek liggen genieten, schommelend op de zachte deining.

Na zonsondergang verlichtte de driekwart volle maan de rotsen. De sterren werden wat gedempt door sluierbewolking en de golven sloegen op de kust.

Rust.

Cala Cerrada

Cartagena (16/9)

Cartagena werd gesticht in 229 voor Christus door de Phoeniciër Hasdrubal. Pas kort geleden, in 2015 werd hij in de stad geëerd met een standbeeld. De haven van ligt van nature beschermd omdat er een ingesloten baai voor ligt. Dat maakte in de oudheid de locatie aantrekkelijk om een nederzetting te vestigen. De stad kent een vijftal heuvels die, vreemd genoeg, niet opvallen hoewel ze midden in het centrum liggen. Als je vanaf de haven de stadspoort rechts neemt of de brede voetgangersstraat tweehonderd meter naar het westen, hoef je geen meter omhoog. Het Castillo de la Concepción dat boven de stad uitsteekt en het geheel intacte Romeinse amphitheater loop je zo links of rechts voorbij. De stadsmuur is gerestaureerd en er onderlangs kun je prachtig de hond uitlaten. Boven vind je een wandelboulevard met hoge palmen en enorme ficussen. Overal worden er opgravingen gedaan. Midden in een winkelgebied stuit je op een kuil waaruit Romeinse zuilen oprijzen. Een van de heuvels is overdekt met ruïnes van Phoenicische en Romeinse bouwwerken, samen met de resten van een tweetal zeventiende eeuwse Spaanse windmolens. Onderaan heeft men een min of meer permanent afdak gebouwd waaronder verder archeologisch onderzoek wordt gedaan. In de stad doet men moeite om het straatbeeld te bewaren. Her en der zie je gevels die overeind gehouden worden door metalen balken waarbij de huizen achter de gevels zijn afgebroken. Ook de buitenmuur van een ander theater, het oude Plaza de Toros, wordt op die manier voor omvallen behoed. Er wordt volop gerestaureerd, hoewel het gebrek aan geld ook zo hier en daar pijnlijk duidelijk is aan de projecten die stil liggen en de leegstaande panden. Maar de indruk die je krijgt is dat er iets gebeurt en dat is in andere steden in Spanje veel minder het geval. Aan de cruise-maatschappijen zal het in elk geval niet liggen. P&O Cruises meerde dinsdag een van zijn gigantische schepen af aan de kade. Om twaalf uur werden de opvarenden vrijgelaten en om klokslag zes uur toeterde het schip voor vertrek. If it is Tuesday this must be Cartagena. Woensdag deed Hapag Lloyd Cruises hetzelfde. Vrijdag is de dag van Ocean Cruises en Tui. We hebben besloten de boot hier achter te laten voor de winter. De stad is aangenaam, heeft alle faciliteiten en per trein is Alicante in twee uur te bereiken. Van onze verdere plannen doe ik een dezer dagen kond.

Toch nog verder (18/9)

De Engelse dichter Shelly heeft opgemerkt dat niets standvastiger is dan de veranderlijkheid. Dat geldt dan zeker voor ons. We zijn toch na vijf dagen Cartagena doorgevaren langs de kust richting Torrevieja. Dat ligt voor een deel aan de haven. Toen we afspraken wilden maken over een winterverblijf bleek de reactie zo lauw dat we meteen onze twijfels kregen. Er zou op dat moment geen plaats zijn. Wij zagen aan de steigers in één oogopslag een stuk of zes lege plaatsen. Onderhandelingsruimte over de voorwaarden leken er ook niet te zijn. Korting bij vooruitbetaling was niet bespreekbaar en toen we een afspraak maakten om in de middag terug te komen, was het meisje waarmee we de afspraak hadden naar huis. Haar collega wist van niets. De volgende dag hebben we haar wel gezien, maar ze kon niets beloven en zou ons nog bellen als er plek was. We wachtten twee dagen later nog steeds op een teken van leven. Ik snap steeds meer waarom het in Spanje economisch niet goed gaat. Een houding zoals deze is in Nederland ondenkbaar (in Frankrijk ook trouwens). Het lijkt wel of ze niets willen verdienen. Dus zijn we verder gevaren. De opvarenden van de Dulle Griet, een Belgisch zeilschip, hebben ons nog wat extra informatie gegeven over Torrevieja. Daar gaan we nu maar heen, zoals we eigenlijk al steeds van plan waren. Peter en Lieve liggen daar al twintig jaar. Zij zijn zeer te spreken over de faciliteiten en de mogelijkheden. Bovendien brengt het de tocht naar het vliegveld voor ons terug tot drie kwartier met de bus in plaats van twee uur met de trein en daarna de bus. Het scheelt ook een nacht hotel in Alicante. Dat kun je van de kosten aftrekken. Zou de haven wat duurder zijn dan is dit in elk geval terug verdiend. Langs de kust ligt een binnenzee, de Mar Menor. Vanaf zee zie je een grote hoeveelheid flats staan die de kust markeren. Onze pilot is niet erg enthousiast over het invaren van dit meer. We

hebben gelegen in de haven aan de doorgang. Puerto de Tomás Maestre ligt achter een brug die iedere twee uur op even uren open gaat. Wij kwamen natuurlijk precies om vijf uur aan. De haven is groot, sfeerloos en kunstmatig. Hij wordt omzoomd door restaurantjes en terrasjes en direct buiten het haventerrein vind je appartementencomplexen. Alles strak roze geverfd beton en grasperkjes met bordjes "verboden voor honden". Ook Mar Menor zelf heeft hoogbouw rondom. Dat kun je zien vanaf de haven omdat de "zee" is maar twintig bij tien kilometer is. Bij het huidige heldere weer is het zicht wel meer dan dat. Al deze clusters flats schijnen haventjes te hebben. We hebben het niet onderzocht.

Torrevieja (22/9)

We liggen nu in onze winterhaven, Puerto Salinas in Torrevieja. Van de drie havens die hier zijn lijkt ons dit de beste, zowel qua prijs als qua ligging. De andere zijn minimaal € 200 duurder en hier liggen we meer achter de golfbreker, waardoor de boot beter beschermd is tegen inkomende swell vanuit het zuiden. De invaart ligt op het zuiden, dat is dus nogal belangrijk. De eerste dag was het redelijk klotserig op zee. In Internacional, de andere haven, zag je de masten van de zeilboten flink heen en weer bewegen, daar lagen ze minder rustig dan wij. Een nadeel van deze ligplaats is wel dat hij het verst van het stadje af ligt en je bovendien een nogal troosteloos braakliggend terrein over moet. Maar Ollie kan daar lekker loslopen, dat dan weer wel. Torrevieja is een typisch overwinteringsplaatsje voor bejaarden. Langs de boulevard vind je talloze tentjes waar je kunt eten, wat men dan ook doet op on-Spaanse tijden, vroeg in de avond dus. In de morgen hijsen de 65-plussers zich in hun sportkleding en wandelen. Aan het eind van de middag zit men in luie fauteuils op de terrassen en nipt aan vrolijk gekleurde cocktails. Om je heen hoor je Engels, Duits, Nederlands en Russisch. Er blijkt ook een redelijke Noors contingent te bestaan, getuige de menukaarten van sommige restaurants en de aankondiging bij een winkel dat men Noors spreekt. Toch blijven de Spaanse pensionado's wel in de meerderheid. Achter het havenfront is Torrevieja niet erg interessant. Het stratenplan bestaat, zoals in zoveel Spaanse plaatsen, uit vierkante blokken. De staten zijn vrij smal en kennen, op enkele uitzonderingen na, eenrichtingsverkeer. Tegen de oude haven aan is een voetgangersgebied, maar dat is ook niet meer dan een paar straten groot. Duurdere winkelstraten ontbreken, ook naar ketens als Zara en H&M zul je vergeefs zoeken. Al met al is het een doorsnee kustplaatsje, maar een prima plek om de boot achter te laten en met de bus in drie kwartier naar het vliegveld van Alicante te reizen. Vanmorgen hebben we twee grote roestvrij stalen veren gekocht om de klappen van de deining in de haven op te vangen. Met een ketting ligt Chirripo vast aan een bolder, dan volgt een veer als schokbreker en dan een dik touw. Op die manier voorkom je schavielen. Weer zo'n mooi zeemanswoord, in het Nederlands betekent het gewoon "schuren". Als je langere tijd niet in de haven bent kun je natuurlijk niet controleren of de lijnen niet doorslijten wanneer ze voortdurend met een schok onder spanning komen te staan. Vandaar die veren die de klappen opvangen. Bijna alle boten aan de kade hebben ze, ze zullen dus wel nodig zijn..

▪

De nieuwe schokbreker (die roestige is natuurlijk van de buren)

De laatste lootjes (26/9)

We tellen af. Donderdag vertrekt het vliegtuig van Alicante naar Amsterdam. De boot is bijna schoon, alle houtwerk binnen is in de Spaanse Pledge gezet, met bijenwas. De motorman heeft de diesel nagekeken en een aantal dingen vervangen. De uitlaatslang was aan vervanging toe en ook de gaskabel functioneerde volgens hem niet helemaal soepel. Het was een geluk dat Oscar Motors gerund wordt door een Nederlander die bovendien Engelse monteurs in dienst heeft. Zodoende kon ik goed met een van hen communiceren en weer het een en ander leren van motoren, onder andere hoe je de spanning van de V-snaar controleert. (Als je hem 90 graden kunt draaien is staat hij goed) Morgen spreken we definitief af met de werf dat ze eind maart de boot er uit halen en antifoulen. Wij zijn dan het eerste weekend van april hier om de romp in de was te zetten. De dag nadat wij zijn aangekomen gaat hij weer het water in. Het wordt langzaam iets kouder. De temperatuur bereikt nu niet meer de idiote hoge waarden van een week of twee geleden. In de middag is het met 25 graden aangenaam. Iedere avond wandelen we langs de boulevard. De terrasjes zitten nog steeds vol. De tentjes rond de haven daarentegen zijn uitgestorven. Uit het oosters gemaakte etablissement met zijn kussens en waterpijpen klinkt een strakke bas maar het bedienende meisje kijkt verveeld op haar telefoon en wacht tevergeefs op klanten. In de haven is het ook stil. Schuin tegenover ons ligt een Duits stel, eind twintig, onderweg voor een wereldreis van een paar jaar. Ze zijn uit Koblenz gekomen, de rivieren over, zonder enige zeilervaring. Die doen ze nu op op de Middellandse Zee. Hun verhaal lijkt een klein beetje op dat van ons: onbevangen een boot kopen en al doende leren. Gelukkig blijven ze vragen stellen aan iedereen die ze tegen komen. Onderweg verbeteren ze hun boot. De

windvaan is net geïnstalleerd en ze informeerden bij ons hoe de zonnepanelen bevielen. Die willen ze gaan kopen. Ik heb ze Gibraltar aangeraden, ook al vanwege de prijs. Ze hebben ons een Bloc Marine, de pilot voor de Franse kust, cadeau gedaan. Misschien gaan we volgend seizoen naar Corsica en dan kan hij mooi van pas komen.

Op de boulevard kwam ik een man van de loterij tegen. Hij had bijna al zijn lootjes verkocht. Onze loodjes zijn ook bijna op.

Dat was het dan (30/9)

Het zit er op. Op donderdag ochtend hebben we de laatste hand gelegd aan het winterklaar maken van de boot. De motorman heeft het nieuwe uitlaatstuk gemonteerd dat besteld moest worden en de V-snaar vervangen. Die was ook niet op voorraad. Eind maart haalt de werf de boot er uit om te antifoulen. Wij komen dan op de laatste dag om de romp in de was te zetten en dan kan hij het water weer in voor het volgende seizoen. Alles is nu schoon, nagekeken en opgeruimd. De zeilen liggen in de voorpunt, de overbodige troep is weggegooid en Chirripo ligt een stukje verder van de kade om mogelijke deining in de haven te kunnen weerstaan. De lazylines aan de ene kant en de schokbrekende veren aan de andere kant moeten schade voorkomen.

De busreis naar Alicante ging zonder problemen, alleen moest Hanneke op het vliegveld nog even langs de EHBO. Ze was met haar voorhoofd tegen een trap bij de haven gelopen. Gevolg was een gescheurde wenkbrauw en stromen bloed. Het was een klein wondje maar het zag er zeer dramatisch uit. Ze hebben er even naar gekeken en het dichtgeplakt. Waarschijnlijk houdt ze er nu geen litteken aan over.

Op het vliegveld had ik nog even ruzie met de bewaking. De man aan de ene kant vond dat Ollie op de röntgenband moest en toen hij aan de andere kant het apparaat uit kwam kreeg ik van een andere bewaker het verwijt dat ik hem er in had gezet. Ze beleven doorzeuren dat dat niet gemogen had. We hopen maar dat hij er geen schade van heeft ondervonden.

In het vliegtuig heeft hij zich voorbeeldig gedragen. We snappen alleen niet waarom je extra moet betalen voor een huisdier. We kregen weliswaar een plaats aangewezen die meer geschikt zou zijn maar die verschilde volgens mij niet van de andere zitplaatsen. Naar het hondenpaspoort is niet gevraagd en ook het vrijwaringsbewijs dat volgens de site nodig was hebben we niet gezien. Ik denk dat bijna niemand in het vliegtuig zich heeft gerealiseerd dat er een hond aan boord was. Vliegen blijft saai. Tot aan de Pyreneeën hebben we nog wat uitzicht gehad maar daarna zagen we alleen nog wolken. In elk geval gaat het wel een stuk sneller dan met de boot of de trein. Nu zijn we dus weer in Haarlem. Ik neem afscheid van alle volgers met de wens: prettige kerstdagen en een gelukkig nieuwjaar.

Volgend jaar een nieuwe vaartocht met nieuwe uitdagingen en (hopelijk) veel zeilplezier. Ik zal er verslag van doen.

Tot slot op de volgende pagina een globaal kaartje van de tocht van dit jaar.

